Bestuursverslag 2016

SWV de Eem
ELK KIND ZIJN EIGEN WEG

Brigitta Gadella *directeur*
Leontine Benus *adjunct directeur*
Versie mei 2017

Inhoud bestuursverslag 2016

Algemeen deel

1. SWV de Eem 3
1.1 Beschrijving van de regio 3
1.2 Rechtsvorm en organisatie 3
1.3 Huisvesting 6
1.4 Internationalisering 6
2. Voortgang ondersteuningsplan 2015-2019 7
2.1 Basisondersteuning: een stevig fundament in het regulier onderwijs; 7
2.2 Een duidelijke ondersteuningsroute in de regio; 10
2.3 Handelingsgerichte toewijzing van extra onderwijsondersteuning; 11
2.4 Een dekkend netwerk aan voorzieningen in de regio van SWV de Eem; 19
2.5 Een open en transparante samenwerking met ouders; 24
2.6 Samenwerking met ketenpartners vanuit eigen verantwoordelijkheid 27
2.7 Een cyclisch en systematisch geheel van Kwaliteitsmanagement 27
2.8 Heldere en tijdige COMMUNICATIE 28
3. Kwaliteit 29
3.1 Thuiszitters 29
3.2 Doorlooptijd 30
3.3 Geschillen 30
4. Personeel 31
4.1 Algemene info 31
4.2 Werknemerstevredenheid 31
4.3 Verloop (in/uit dienst) 31
4.4 Ziekteverzuim 31
4.5 Gemiddelde leeftijd 32
4.6 Het gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag 32

5. Financieel beleid 33
6. Continuiteitsparagraaf 36
7. Jaarrekening ..... **zie inhoudsopgave jaarrekening**...

1. SWV de Eem

1.1 Beschrijving van de regio

Alle basisscholen in de regio Eemland maken deel uit van SWV de Eem (behalve reformatorische basisscholen en scholen voor cluster 1 en 2). De regiogrens van het samenwerkingsverband is via een ministeriële regeling vastgesteld. Deze wordt aangeduid als regio PO 2602 en omvat de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten-Spakenburg (Eemdijk), Leusden (Achterveld), Soest (Soesterberg) en Woudenberg.

In de regio zijn scholen gevestigd van 26 verschillende schoolbesturen. Daarnaast zijn vier schoolbesturen aangesloten waarvan de scholen (voor speciaal onderwijs) weliswaar buiten de regio zijn gevestigd, maar die hun expertise inbrengen in de regio en vanwege grensverkeer een belang hebben bij de ontwikkelingen in de regio (opting in). Zodoende vormen 30 schoolbesturen samenwerkingsverband de Eem.

Binnen het samenwerkingsverband zijn er 128 locaties voor onderwijs aangesloten, met in totaal ruim 28.000 leerlingen. De verdeling is als volgt:
110 locaties voor regulier basisonderwijs die bij deze scholen horen.
7 locaties voor speciaal basisonderwijs (alle gevestigd te Amersfoort)
- Boulevard410
- De Werf (Het Drieluik en Het Baken)
- Dr. M. van der Hoeveschool
- Kingmaschool
- Koningin Wilhelminaschool
- Michaëlschool

3 locaties voor speciaal onderwijs (alle gevestigd te Amersfoort)
- Dr. A. van Voorthuijsenschool (cluster 3)
- Koningin Emmaschool (cluster 3)
- Mulock Houwer Lageweg (cluster 4)

Buiten de regio zijn 8 opting in locaties voor speciaal onderwijs gevestigd.
- Berg en Boschschool Bilthoven
- Berg en Boschschool Houten
- C.P. van Leersumschool
- J.H. Donnerschool De Glind
- J.H. Donnerschool Hilversum
- Mytylschool de Trappenberg
- Mytylschool Ariane de Ranitz
- Utrechtse Buitenschool de Schans

1.2 Rechtsvorm en organisatie

SWV de Eem is ondergebracht in de voor dit doel opgerichte Vereniging Samenwerkingsverband Primair Onderwijs De Eem. Deze vereniging is juridisch niet verbonden met andere entiteiten.
Alle deelnemende schoolbesturen zijn als lid bij deze vereniging aangesloten.
De vereniging kent als organen:

Een directeur
De directeur van de vereniging, Brigitta Gadella, is benoemd door het bestuur. Het bestuur heeft haar bestuurlijke taken gemandateerd aan de directeur. De directeur is belast met de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van het bestuur, draagt zorg voor het dagelijks functioneren van het samenwerkingsverband en benoemt de overige personeelsleden van het samenwerkingsverband (en ziet toe op hun functioneren).

Een Bestuur
Het bestuur van de vereniging is als zodanig benoemd door de algemene vergadering en telt vijf leden, te weten :
- Willem Kuijpers, voorzitter (bestuurder van de Stichting Meerkring)
- Bart Sonnenberg, vicevoorzitter (bestuurder van de Stichting PCBO Baarn-Soest)
- Gerrit-Jan Zomer, penningmeester (bestuurder alg. directeur VVGO Bunschoten-Spakenburg)
- Bert Dekker, lid (bestuurder van de Stichting KPOA)
- Jan Reitsma, lid (bestuurder van de Stichting De Kleine Prins).

Het bestuur is belast met de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van de algemene vergadering, benoemt de directeur en ziet toe op het dagelijks functioneren van het samenwerkingsverband. Hiertoe hebben in 2016 vier bestuursvergaderingen plaatsgevonden.
Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor de uitvoering van hun bestuurstaak.

Zoals in het managementstatuut staat verwoord heeft het bestuur van het SWV een belangrijke toezichthoudende rol, de meeste taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het bestuur zijn gemandateerd aan de directeur:
Artikel 3.1: Middels vaststelling van dit managementstatuut verleent het bestuur de directeur volmacht voor alle taken en bevoegdheden die bij of krachtens de wet en de statuten aan het bestuur toekomen en die niet op grond van de statuten van de vereniging of het gestelde in dit managementstatuut uitdrukkelijk aan de algemene vergadering of het bestuur zijn voorbehouden.
Artikel 3.3: Het bestuur onthoudt zich als regel van uitoefening van bestuurlijke bevoegdheden op gebieden die op basis van dit managementstatuut behoren tot de taak en bevoegdheid van de directeur. Indien het bestuur zich op enig moment genoodzaakt ziet op deze gebieden toch van de bestuurlijke bevoegdheden gebruik te maken, dan stelt het daarvan de directeur tevoren in kennis, bijzondere omstandigheden voorbehouden.

Dit betekent dat de rol van het bestuur omschreven kan worden als toezichthoudend; een toezichthoudend bestuur dat haar bestuurlijke taken heeft gemandateerd aan de directeur.

Kaders betreffende deze mandatering zijn nader uitgewerkt in het toetsingskader van het bestuur van het samenwerkingsverband.
De directeur informeert het bestuur regelmatig omtrent relevante ontwikkelingen rond de vereniging en het samenwerkingsverband door middel van managementrapportages per kwartaal. Het format managementrapportage is direct afgeleid van het toetsingskader.

Het bestuur heeft in 2016 de volgende taken uitgevoerd:

- Goedkeuren meerjarenbegroting
- Goedkeuren jaarverslag
- Toezien op naleving van de wettelijke verplichtingen, code goed bestuur en afwijkingen van die code
- Toezien op voortgang van de ontwikkelagenda van Ondersteuningsplan 2.0 2015-2019
- Toezien op rechtmatige verwerving en aanwending van de middelen

Een ALV
Aan de algemene vergadering zijn de majeure besluiten ten aanzien van het samenwerkingsverband voorbehouden (zoals de vaststelling van het ondersteuningsplan en van de financiële kaders). De uitwerking van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de ALV zijn vastgelegd in het Toezichtkader ALV SWV De Eem.
Voorts benoemt de algemene vergadering het bestuur en ziet toe op het algemene functioneren van het samenwerkingsverband. Hiertoe komt de ALV twee keer per jaar bijeen.

De ALV heeft in 2016 als toezichthoudend orgaan de volgende taken uitgevoerd:

- Goedkeuren meerjarenbegroting
- Goedkeuren jaarverslag
- Benoeming van de externe accountant
- Toezien op naleving van de wettelijke verplichtingen, code goed bestuur en afwijkingen van die code
- Toezien op rechtmatige verwerving en aanwending van de middelen

Governance code
Het Samenwerkingsverband gebruikt de governance code van de PO raad voor goed bestuur.

Ondersteuningsplanraad (OPR)
In 2016 is de OPR vier keer bij elkaar geweest. In de rol van klankbord is de OPR betrokken geweest bij het jaarverslag 2016, de begroting en de ontwikkelagenda van SWV de Eem. De benodigde documenten werden besproken in de OPR vergaderingen. Vragen van de OPR werden beantwoord door Brigitta Gadella, directeur van SWV de Eem.

Voor een ouder lid en een leerkracht lid van de OPR is het schooljaar 2016 - 2017 het laatste jaar van het vierjarig termijn van deelname aan de OPR. Beide verlengen hun termijn niet en verlaten de OPR aan het einde van het schooljaar. In 2016 zocht de OPR naar nieuwe OPR leden. Hiervoor plaatste de OPR een oproep in de Nieuwsbrief aan ouders van SWV de Eem. De OPR deelde flyers uit op ouderavonden van SWV de Eem. Het heeft twee nieuwe ouders opgeleverd die de OPR vanaf maart 2017 versterken. Een nieuwe leerkracht OPR lid is op moment van schrijven nog niet gevonden.

1.3 Huisvesting

Het afgelopen jaar hebben wij geïnvesteerd in huisvesting i.v.m. groei van het team, door het in gebruik nemen van een extra ruimte. Kantoren zijn her ingericht. De verwachting is dat deze investering voldoende zal zijn voor de komende jaren.

1.4 Internationalisering

SWV de Eem heeft geen internationale relaties of uitwisselingscontracten. Er wordt in het najaar van 2017 wel een studiereis gepland naar Canada met het team van onderwijsondersteuners.

2. Voortgang ondersteuningsplan 2015-2019

De doelstellingen en indicatoren zoals beschreven in het ondersteuningsplan 2015-2019 worden jaarlijks omgezet in een jaarplan (ontwikkelagenda). Het jaarplan wordt per kwartaal geëvalueerd en heeft een vaste plaats in de managementrapportage aan het bestuur.
In dit jaarverslag beschrijven we op hoofdlijnen de voortgang van het ondersteuningsplan.

2.1 Basisondersteuning: een stevig fundament in het regulier onderwijs;
Vanaf begin 2016 wordt van iedere ondersteuningsvraag bij gehouden of het om basis- of extra ondersteuning gaat, deze cijfers zijn terug te vinden in de grafieken, zie 2.2.2
De scholen geven in het School Ondersteunings Profiel aan hoe zij scoren op de 10 beloftes die
het niveau van basisondersteuning weergeven die binnen SWV de Eem wordt verwacht.
De score op de beloftes zien er als volgt uit:

SOP 2016	Belofte1	Belofte2	Belofte3	Belofte4	Belofte5	Belofte6	Belofte7	Belofte8	Belofte9	Belofte10
Gemiddeld percentage op orde	83,55%	83,79%	87,09%	94,35%	80,04%	82,35%	84,36%	82,22%	81,24%	85,92%
Aantal scholen minder dan 60% op orde	8	7	6	0	8	1	2	5	14	2
Aantal scholen 100% op orde	4	16	15	83	7	9	10	12	20	21

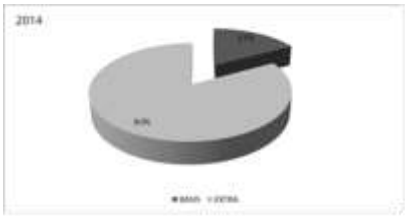

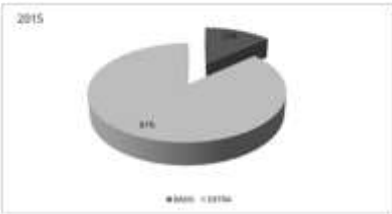

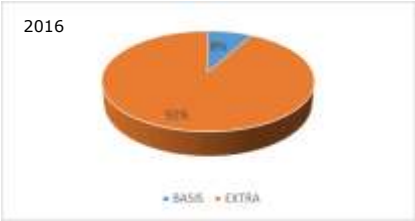

Als we de leeftijden van kinderen in de basisschoolleeftijd naast elkaar zetten, kunnen we zien voor welke leeftijdsgroep de meeste ondersteuningsvragen worden gesteld en waar de meeste ondersteuning gewenst is in de vorm van een onderwijsondersteuningsarrangement of in de vorm van een toelaatbaarheidsverklaring.

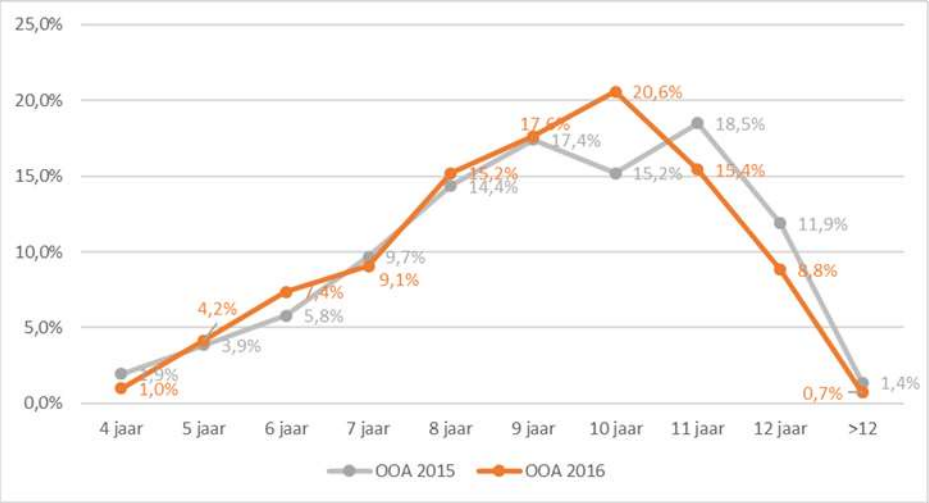

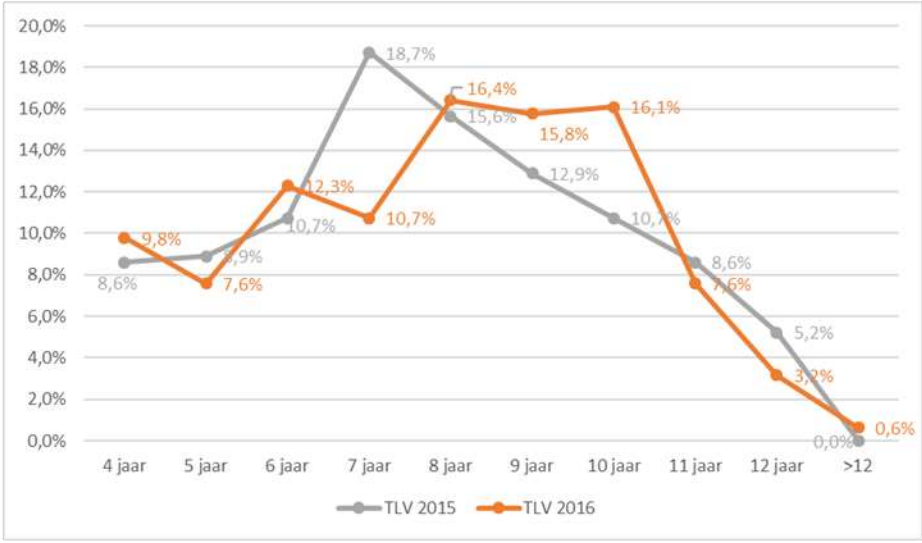

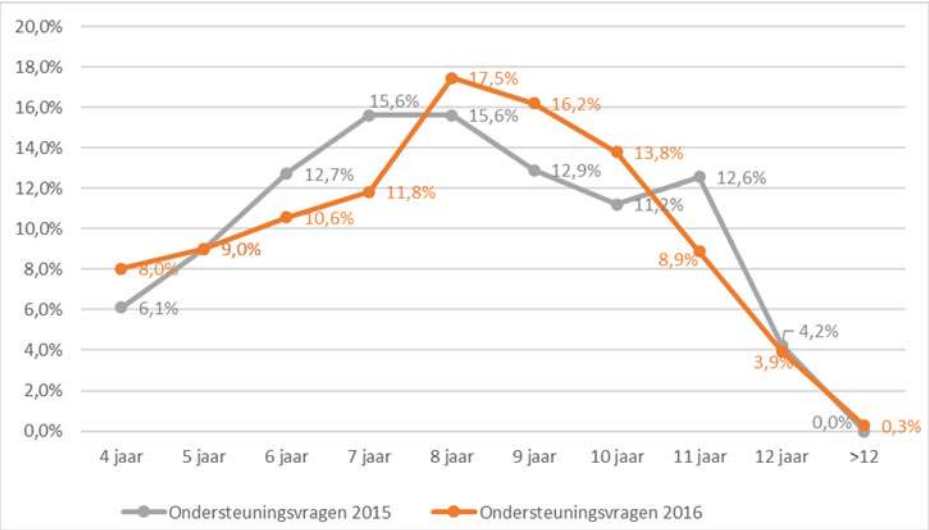

Conclusie
Als we kijken naar de grafieken met de leeftijden, dan lijken scholen

ondersteuning nodig te hebben als het gaat om de leerlingen van 8,9 en 10 jaar. Dit zien we bij de TLV's en bij de ondersteuningsvragen. Bij de arrangementen zien we dat de meeste arrangementen worden toegekend voor leerlingen van 10 jaar.
We zien een piek TLV's van 7 jarigen. Deze is te verklaren vanuit de omzetting van TLV's voor leerlingen van de JK en JK OZA.

Ontwikkelpunt voor 2017
Er is blijkbaar kennis en kunde te weinig om goed aan te kunnen sluiten op de onderwijsbehoeften van de leerlingen in de middenbouw. Welke kennis en kunde in de basisondersteuning is er nodig om ook deze groep leerlingen een passend onderwijs aanbod huis nabij te geven?

2.2 Een duidelijke ondersteuningsroute in de regio;

In het kalenderjaar 2016 zijn er aan het SWV **798** nieuwe ondersteuningsvragen gesteld, m.b.t. nieuwe casussen. In 2015 waren dit er 512. Leerlingen waar al betrokkenheid was van het SWV (lopende casussen) in 2015, zijn hier niet in meegeteld. Onderstaande grafiek geeft weer hoeveel vragen er per maand gesteld zijn.

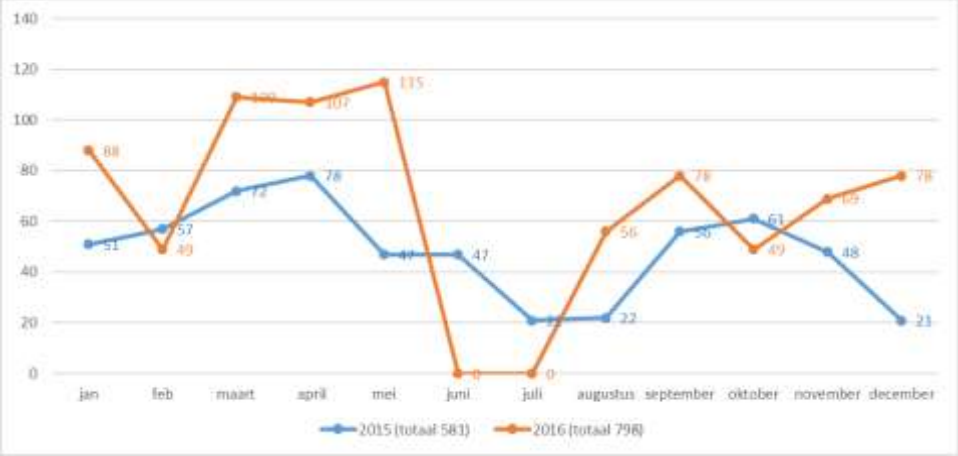

Conclusie

Over het geheel genomen zien we dat er in 2016 veel meer ondersteuningsvragen zijn gesteld dan in 2015. Dit is deels te verklaren vanuit het feit dat nu alle aanvragen geregistreerd zijn, doordat scholen consequent de vragen moeten stellen via de website. Wat we verder zien is dat de tendens lijkt te zijn, dat de problematiek ingewikkelder aan het worden is. Scholen hebben meer ondersteuning nodig om zicht te krijgen op de problematiek en om te komen tot een passend onderwijsaanbod.

Door de stop in juni en juli hebben we niet minder aanvragen gekregen, maar zijn scholen wel beter planmatig gaan werken. Het lijkt erop dat scholen hun HGWcyclus beter op de rit krijgen en daardoor eerder helder hebben wat de vervolgstappen moeten zijn.

2.3 Handelingsgerichte toewijzing van extra onderwijsondersteuning;

De gegevens die in onderstaande tabel en grafiek zijn gezet, geven ons informatie over de cijfers van 2016. De cijfers hebben betrekking op BaO en SBaO scholen. Alle cijfers zijn procentueel weggezet, zodat er een vergelijking gemaakt kan worden. De verschillende staven uit de diagram staan voor de volgende items;

Licht Blauw: procent leerlingen van het SWV die onder de verantwoordelijkheid vallen van dit bestuur, gebaseerd op de cijfers uit BRON van 01-10-2016

Oranje: procent ondersteuningsvragen die gesteld zijn in het kalenderjaar 2016 aan het SWV m.b.t. leerlingen/groepen/scholen die vallen onder de verantwoordelijkheid van dit bestuur.

Grijs: procent Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) die afgegeven zijn in het kalenderjaar 2016 door het SWV voor leerlingen die vallen onder de verantwoordelijkheid van dit bestuur.

Geel: procent arrangementen die afgegeven zijn in het kalenderjaar 2016 door het SWV voor leerlingen/groepen/scholen die vallen onder de verantwoordelijkheid van dit bestuur.

Blauw: procent van het totaal bedrag dat is uitgekeerd aan besturen/scholen vanuit arrangementen die afgegeven zijn in het kalenderjaar 2016 door het SWV voor leerlingen/groepen/scholen die vallen onder de verantwoordelijkheid van dit bestuur.

Groen: procent van het totaal ingezette uren expertise via het SWV dat is ingezet vanuit arrangementen die afgegeven zijn in het kalenderjaar 2016 door het SWV voor leerlingen/groepen/scholen die vallen onder de verantwoordelijkheid van dit bestuur

Besturen	Il aantal 01-10-2016	% leerlingenaantal 01-10-2016	TOTAAL 2016 ondersteuningsaanvragen	% Ondersteuningsaanvragen	TLV SBO	TLV SO	Totaal TLVs	% Toelaatbaarheidsverklaringen	Aantal arrangementen	% Toegekende Arrangementen	Middelen toegekend tbv school	% Middelen toegekend aan de school	TOTAAL uur expertise	% Toegekende uren expertise
ASV	331	1,18%	2	0,25%	1	0	1	0,32%	2	0,44%	€ 8.098,00	0,42%	28,00	0,62%
CorDeo scholengroep	1211	4,33%	19	2,38%	7	4	11	3,48%	30	6,58%	€ 101.695,00	5,28%	255,00	5,66%
Het Sticht	532	1,90%	16	2,01%	2	1	3	0,95%	8	1,75%	€ 41.969,00	2,18%	39,75	0,88%
KPOA	5488	19,64%	130	16,29%	35	16	51	16,14%	70	15,35%	€ 224.760,25	11,68%	604,80	13,42%
Meerkring	4223	15,11%	133	16,67%	51	13	64	20,25%	62	13,60%	€ 304.610,56	15,83%	713,95	15,84%
PCBO Amersfoort	3676	13,16%	93	11,65%	34	7	41	12,97%	67	14,69%	€ 186.482,95	9,69%	657,35	14,58%
PCBO Baarn-Soest	2181	7,81%	81	10,15%	10	1	11	3,48%	52	11,40%	€ 177.786,25	9,24%	600,30	13,32%
PCO Bunschoten	1067	3,82%	24	3,01%	5	1	6	1,90%	10	2,19%	€ 18.584,00	0,97%	146,50	3,25%
PCOU	59	0,21%	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0,00%	€ 0,00	0,00%	0,00	0,00%
School met de Bijbel Eemdijk	82	0,29%	2	0,25%	1	0	1	0,32%	1	0,22%	€ 0,00	0,00%	14,85	0,33%
SIMON	267	0,96%	16	2,01%	13	1	14	4,43%	5	1,10%	€ 6.667,20	0,35%	45,15	1,00%
SKOA	148	0,53%	2	0,25%	0	0	0	0,00%	3	0,66%	€ 4.264,00	0,22%	33,70	0,75%
SKOSS	1312	4,70%	52	6,52%	10	4	14	4,43%	39	8,55%	€ 144.543,50	7,51%	251,50	5,58%
St. PCO Gelderse Vallei	228	0,82%	5	0,63%	1	1	2	0,63%	1	0,22%	€ 1.573,00	0,08%	14,30	0,32%
STEV	1181	4,23%	33	4,14%	7	4	11	3,48%	14	3,07%	€ 137.960,00	7,17%	174,10	3,86%
Stg. Van der Huchtscholen	688	2,46%	22	2,76%	5	3	8	2,53%	14	3,07%	€ 199.760,80	10,38%	70,00	1,55%
Stichting De Kosmos	338	1,21%	5	0,63%	0	1	1	0,32%	6	1,32%	€ 21.323,00	1,11%	42,50	0,94%
Stichting Monton	304	1,09%	2	0,25%	0	1	1	0,32%	0	0,00%	€ 0,00	0,00%	0,00	0,00%
Stichting SO Amersfoort e.o.	355	1,27%	67	8,40%	41	14	55	17,41%	8	1,75%	€ 18.756,67	0,97%	115,40	2,56%
Stichting Vrije School Amersfoort	350	1,25%	5	0,63%	0	1	1	0,32%	2	0,44%	€ 780,00	0,04%	15,00	0,33%
Ver. geref. Sbo De Werf	88	0,31%	5	0,63%	0	1	1	0,32%	0	0,00%	€ 0,00	0,00%	0,00	0,00%
Ver. Montessori Onderwijs Leusden	233	0,83%	6	0,75%	0	0	0	0,00%	4	0,88%	€ 12.482,00	0,65%	32,00	0,71%
Ver. Nieuwe Baarnsche School	453	1,62%	3	0,38%	0	0	0	0,00%	2	0,44%	€ 71.250,00	3,70%	67,50	1,50%
Voila	2120	7,59%	56	7,02%	7	3	10	3,16%	41	8,99%	€ 180.563,00	9,38%	533,95	11,85%
VPCO De Viermaster	243	0,87%	2	0,25%	1	0	1	0,32%	5	1,10%	€ 13.980,00	0,73%	36,50	0,81%
VVGO	785	2,81%	17	2,13%	6	2	8	2,53%	10	2,19%	€ 46.660,00	2,42%	43,70	0,97%
	27943	100,00%	798,00	1,00	237,00	79,00	**316,00**	1,00	**456,00**	1,00	**1.924.549,18**	100,00%	**4.507,80**	100,00%

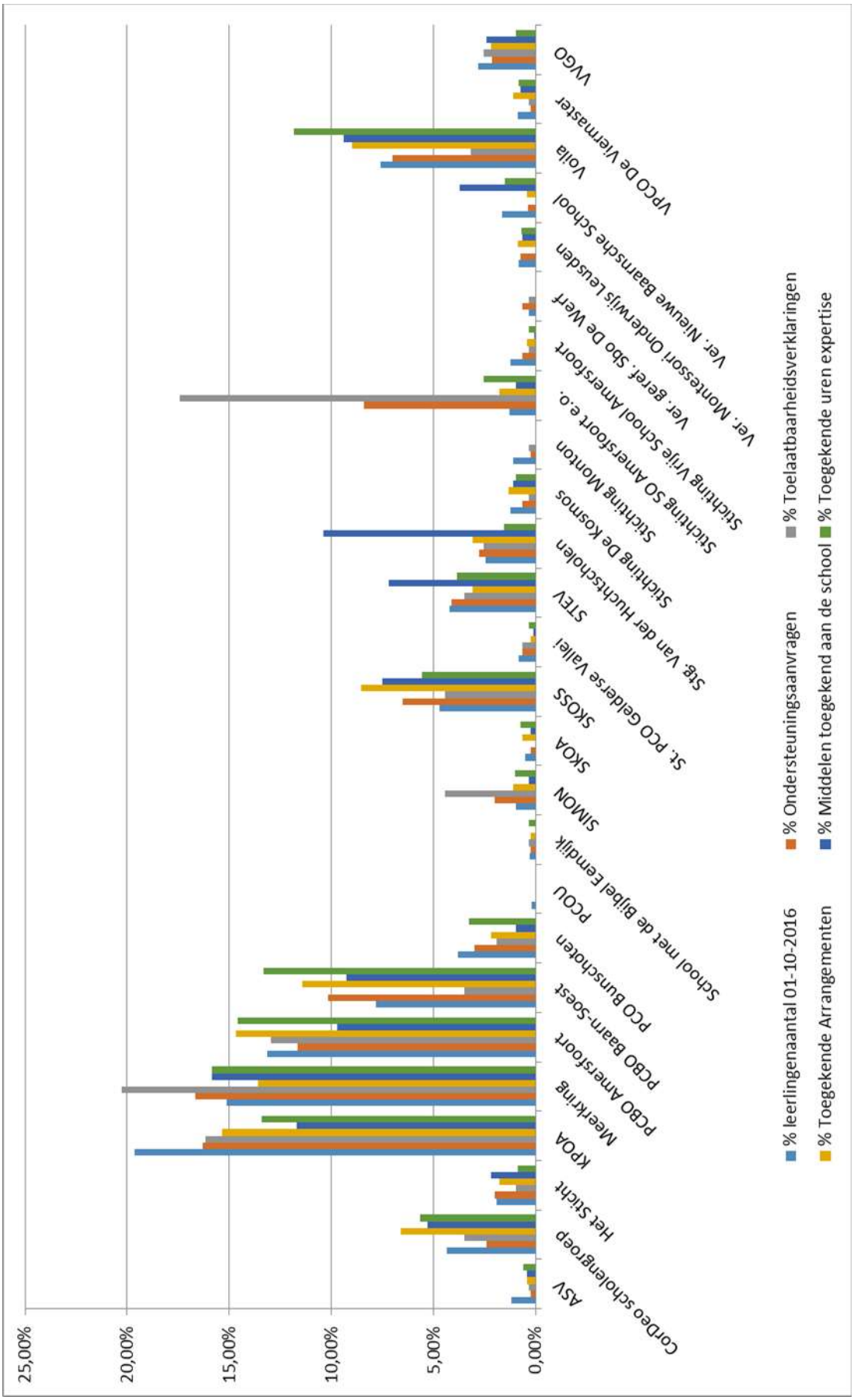
25,00%
20,00%
15,00%
10,00%
5,00%
0,00%
ASV
CorDeo schoolgroep
Het Sticht
KPOA
Meerkring
PCBO Amersfoort
PCBO Baarn-Soest
PCO Bunschoten
PCOU
School met de Bijbel Eemdijk
SIMON
SKOA
SKOSS
St. PCO Gelderse Vallei
STEV
Stg. Van der Huchtscholen
Stichting De Kosmos
Stichting Monton
Stichting SO Amersfoort e.o.
Stichting Vrije School Amersfoort
Ver. geref. Sbo De Wert
Ver. Montessori Onderwijs Leusden
Ver. Nieuwe Baarnsche School
Voila
VPCO De Viermaster
VVGO
% leerlingenaantal 01-10-2016
% Toegekende Arrangementen
% Ondersteuningsaanvragen
% Middelen toegekend aan de school
% Toelaatbaarheidsverklaringen
% Toegekende uren expertise

Conclusie
Als we de verschillende onderdelen uit deze grafiek afzetten tegen het leerlingenaantal per bestuur, dan zien we daar de volgende pieken;
CorDeo scholengroep en PCBO Baarn-Soest hebben in verhouding tot het leerlingenaantal meer toegekende arrangementen, middelen en expertise. Meerkring heeft een hoge piek als het gaat om toelaatbaarheidsverklaringen. Dit zien we ook bij SIMON en bij Stichting SO Amersfoort e.o. Deze laatste is verklaarbaar vanuit het feit dat deze Stichting een afdeling Jonge Kind heeft waar de specifiek onderwijsbehoeften van leerlingen in beeld gebracht worden en waar een passende setting voor gezocht wordt. Deze leerlingen worden vaak bij de start aangemeld door deze Stichting omdat een TLV SBO noodzakelijk is om daar te starten. Dit verklaart ook waarom de ondersteuningsvragen van Stichting SO hoog zijn. PCBO Amersfoort heeft veel arrangementen, maar met minder middelen en veel expertise. Het staatje van SKOSS laat zien dat zij veel ondersteuningsvragen stellen, veel arrangementen hebben waarin veel middelen en veel expertise zit. Bij STEV, Stg. Van der Huchtscholen en Ver.Nieuwe Baarnsche school zien we dat zij in verhouding veel middelen ontvangen. Bij KPOA zien we dat alle staven lager zijn dan hun leerlingenaantallen. Echter binnen de staven zien we dat zij meer TLV's aanvragen en minder inzetten met arrangementen en expertise.
In het kader van Passend Onderwijs zouden we, als we op zoek gaan naar de juiste verhouding tussen de staven onderling, Expertise-Arrangementen hoger willen zien dan de TLV aanvragen, zoals we bij Voila, PCBO Baarn Soest o.a. zien ontstaan.

Ontwikkelpunt voor 2017
Om de middelen en inzet evenredig te verdelen is het wenselijk dat in de grafieken de verschillende staven (items) van een bestuur in vergelijking komen te staan met het percentage leerlingen van een bestuur. Als we kijken naar de aantallen dan zien we dat alles is toegenomen; ondersteuningsvragen, afgegeven arrangementen, inzet van middelen en de afgegeven TLV's.
Dezelfde zorgelijke berichten over een toename van de zorgconsumptie door kinderen bereiken ons vanuit de gemeente. Er zal dus vanuit een breedperspectief gekeken moeten worden naar de mogelijke oorzaken en vanuit samenwerking gezocht moeten worden naar oplossingen.
Het is wenselijk om in beeld te brengen of er een verband bestaat tussen de zorgzwaarte van leerlingen, de ondersteuningsvragen die gesteld worden, de middelen die ingezet worden en de TLV's die aangevraagd worden.
Het komende jaar zullen we in de beleidsvoorbereiding van het nieuwe ondersteuningsplan 2019-2022 onderzoek moeten doen naar de oorzaken van de toenames en beleid ontwikkelen in samenhang met ketenpartners om een antwoord op de ondersteuningsvragen te hebben.
Het streven van het terugbrengen van SBO en SO verwijzingscijfers mag niet een doel op zich worden in deze context.

Onderwijsondersteuningsarrangementen

Onderwijsondersteuningsarrangementen (OOA's) worden afgegeven in verschillende soorten. Individueel niveau zijn de arrangementen die afgestemd zijn op een individuele leerling. Hier maken we het onderscheid tussen

Individueel BaO OOA; Onderwijsondersteuningsarrangement op het regulier basisonderwijs

Individueel OZA; Onderwijszorgarrangement. Dit is in combinatie met een Toelaatbaarheidsverklaring voor het SBaO en is binnen SWV de Eem een samenwerking tussen Youké en de Jonge Kindafdeling van de Kingmaschool.

Individueel JK OOA; Onderwijsondersteuningsarrangement specialisatie Jonge Kind op het SBaO. De expertise m.b.t. Jonge Kind waarvan onderwijs- en ondersteuningsbehoeften nog bepaald moeten worden, is binnen SWV de Eem aanwezig op de Kingmaschool en op De Werf.

Individueel crisis 1 op 1 OOA;Onderwijsondersteuningsarrangement waarbij een pedagogisch medewerker via SWV de Eem wordt ingezet voor 1 op 1 begeleiding in nauwe samenwerking met school en de onderwijsondersteuner, om thuiszitten te voorkomen en ter overbrugging naar passend onderwijs.

Individueel crisis observatieplaats; Een onderwijsplaats op het SBaO of het SO voor 15 weken met als doel, neutraliseren en onderwijs- en ondersteuningsbehoeften bepalen, zodat de leerling naar een passende onderwijsplek begeleid kan worden.

Groeps OOA ; Een onderwijsondersteuningsarrangement op groepsniveau bestemd voor een bepaalde groep waar veel extra ondersteuning is of dreigt te komen als er niet adequaat wordt ondersteund.

OOA geclusterd; Een onderwijsondersteuningsarrangement dat wordt ingezet als er bepaalde extra ondersteuningsbehoeften meerdere keren voorkomt. Er worden dan geen individuele arrangementen afgegeven, maar deze worden geclusterd tot een arrangement.

School OOA; Totaal arrangement voor een school. Deze school stelt geen individuele ondersteuningsvragen, maar heeft op basis van een totale schoolanalyse kunnen aantonen dat er structureel minimaal 15% van het totale leerlingaantal in aanmerking komt en bediend wordt op het niveau van extra ondersteuning. Vanaf 2014 zijn er verschillende schoolarrangementen afgegeven als pilot. In schooljaar 2016-2017 zullen de school arrangementen worden geëvalueerd en zal het beleid m.b.t. deze arrangementen verder worden bepaald.

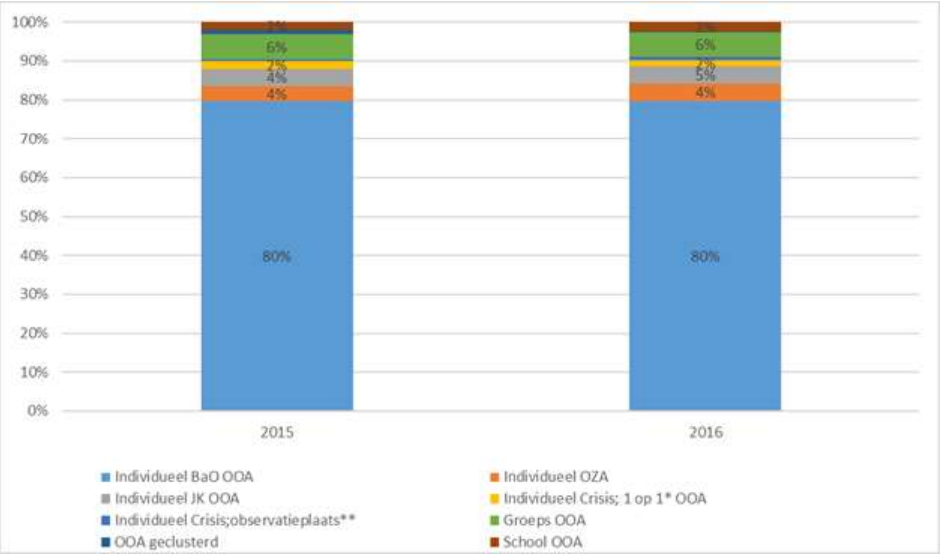

De onderwijsondersteuningsarrangementen zijn op maat, maar bestaan wel uit een aantal bouwstenen. Een onderwijsondersteuningsarrangement kan bestaan uit:

- Middelen die naar het schoolbestuur gaan om personeel in te zetten voor extra ondersteuning t.b.v. een leerling en/of groep leerlingen.
- Uren expertise via SWV de Eem, te weten expertise m.b.t. gedrag en/of zeer moeilijk lerende kinderen via 'De Gedragstolk' , expertise m.b.t. langdurige zieke kinderen of lichamelijk gehandicapte kinderen via 'De Kleine Prins' , expertise m.b.t. eigen leerlijnen via het Speciaal Basisonderwijs en expertise m.b.t. het jonge kind via de 'Jonge Kind afdeling' van de Kingmaschool.
- Een combinatie van bovenstaande bouwstenen.

In onderstaande grafiek is weergegeven hoe deze verdeling is, binnen alle onderwijsondersteuningsarrangementen in 2016.

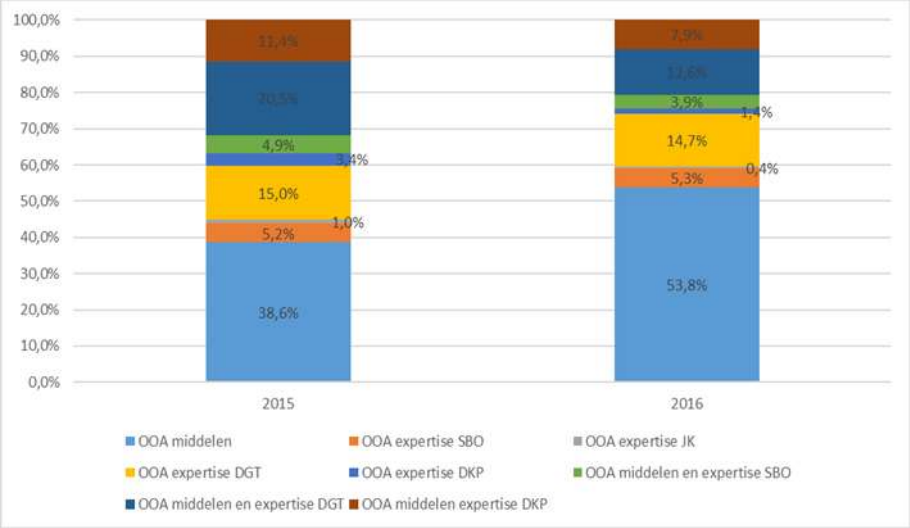

Conclusie

Het over grote deel van de arrangementen bestaat nog steeds uit individuele arrangementen. Percentueel gezien zijn de cijfers m.b.t. soorten van onderwijsondersteuningsarrangementen nagenoeg hetzelfde als in 2015.
Als we kijken naar de inhoud van de onderwijsondersteuningsarrangementen zien we een verschuiving naar meer arrangementen met alleen middelen. De combinatie met expertise neemt sterk af. Met de wetenschap dat het deelname percentage S(B)O niet is gedaald, maar iets is gestegen, lijkt dit aan te geven dat de inzet van minder expertise niet leidt tot kwaliteitsverbetering op de reguliere scholen die nodig is om meer leerlingen passend onderwijs te bieden.

Vervolg volgende pagina

Ontwikkelpunt voor 2017

Binnen de scholen zal er aandacht moeten zijn voor het ophalen en borgen van kennis en expertise om leerlingen passend onderwijs huis nabij te kunnen bieden. De kennis en expertise moet niet alleen toegepast worden op microniveau, individuele leerling, maar zal naast de inzet voor deze leerling ook een schoolopbrengst moeten zijn die geborgd wordt. Voor het delen en borgen van de kennis en kunde die is opgedaan m.b.v. een arrangement, zal meer aandacht moeten komen binnen de scholen.

Expertise

Onderstaande grafiek laat zien hoe de inzet van de expertise verdeeld is. Dit is enkel de inzet die binnen onderwijsondersteuningsarrangementen zijn afgeven in 2016. Dit zegt dus niets over het aantal uren die in 2016 worden ingevuld met deze expertise; vanuit 2015 lopen er in 2016 onderwijsondersteuningsarrangementen door waar expertise uren worden ingezet. En onderwijsondersteuningsarrangementen die in 2016 zijn afgegeven, lopen door in 2017.

Er zijn ook trajecten waar expertise ter advisering, preventief of als overbrugging wordt ingezet.

In 2016 zag dat er als volgt uit:

De Gedragstolk 59 trajecten
De Kleine Prins onbekend
Expertise Jonge Kind 25 trajecten
Expertise SBO onbekend

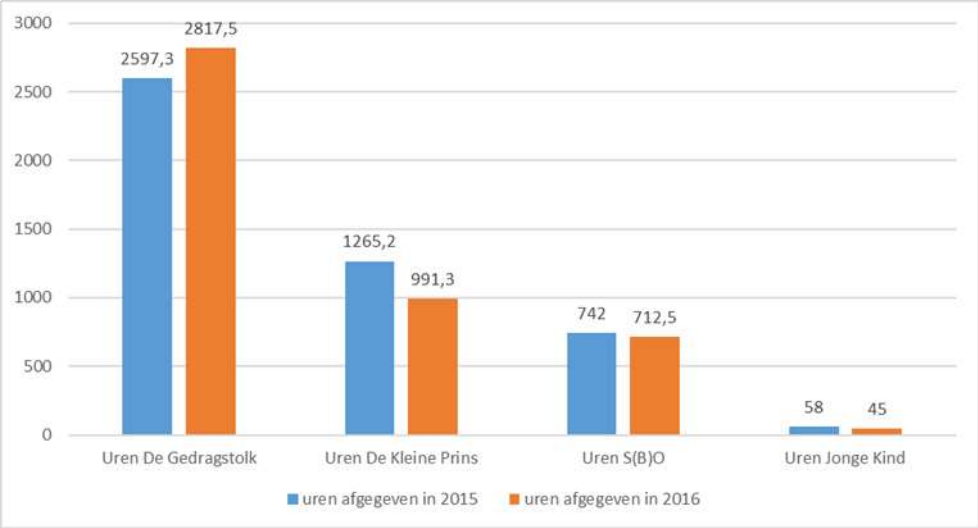

Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's)

De cijfers van 2016 laten zien dat het percentage van afgegeven TLV's binnen Amersfoort hoger ligt dan voor de gebieden rondom Amersfoort. Daarnaast zien we dat er een verband lijkt te liggen tussen inzet expertise en arrangementen en de TLV's; hoe meer inzet van expertise en arrangementen, hoe minder TLV's. Gebieden waar een hoge score is van TLV's, lijken minder gebruik te maken van expertise en arrangementen.

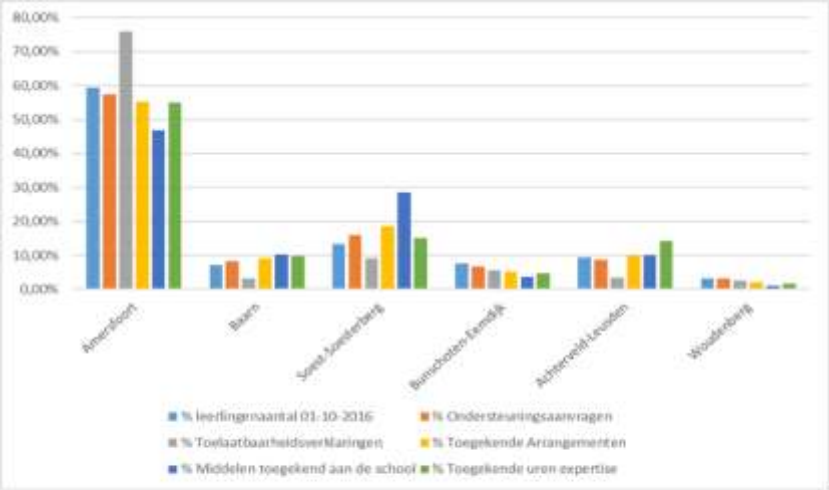

	ll aantal 01-10-2016	% leerlingenaantal 01-10-2016	TOTAAL 2016 ondersteuningsaanvragen	% Ondersteuningsaanvragen	Totaal TLVs	% Toelaatbaarheidsverklaringen	Aantal arrangementen	% Toegekende Arrangementen	Middelen toegekend tbv school	% Middelen toegekend aan de school	TOTAAL uur expertise	% Toegekende uren expertise
Amersfoort	16536	59,29%	442	57,48%	241	76,03%	248	55,11%	922864	46,71%	2456	54,91%
Baarn	2014	7,22%	63	8,19%	10	3,15%	41	9,11%	202126	10,23%	434	9,70%
Soest-Soesterberg	3706	13,29%	123	15,99%	29	9,15%	84	18,67%	564563	28,58%	678	15,16%
Bunschoten-Eemdijk	2115	7,58%	51	6,63%	18	5,68%	23	5,11%	71536	3,62%	207	4,63%
Achterveld-Leusden	2628	9,42%	66	8,58%	11	3,47%	45	10,00%	197618	10,00%	630	14,08%
Woudenberg	890	3,19%	24	3,12%	8	2,52%	9	2,00%	16933	0,86%	68	1,52%

Als we dan inzoomen op Amersfoort, waar procentueel gezien de meeste TLV's worden

aangevraagd, dan zien we het volgende als we per wijk gaan kijken.

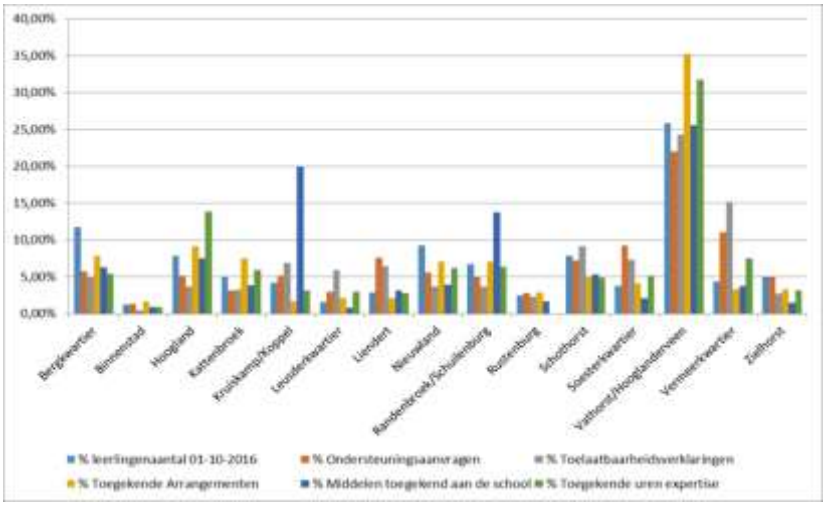

2.4 Een dekkend netwerk aan voorzieningen in de regio van SWV de Eem;

De leerlingen die vallen onder SWv de Eem zijn de leerlingen die naar regulier onderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs gaan. In onderstaande tabel zijn dat de aantallen die staan onder 'totaal SWV de Eem'. Echter het samenwerkingsverband is verantwoordlijk voor alle leerplichtigen tussen 4-12 jaar. Dat betekent dat hier ook de leerlingen van cluster 1 en cluster 2 onder vallen. Daarnaast is er ook nog een groep leerlingen die wel naar school zouden moeten gaan, maar niet zijn ingeschreven op een school. Dit zijn de leerlingen zonder school en zonder leerplichtontheffing tussen 4 en 12 jaar. Kinderen zijn pas leerplichtig met 5 jaar, maar ook de 4 jarigen die niet naar school gaan, zijn belangrijk om in beeld te hebben.
Als we deze leerlingen meetellen, komen we op een ander leerlingenaantal uit. Dit zijn de leerlingen die ingeschreven zouden moeten zijn op een onderwijssetting.
In onderstaande grafiek is de verdeling weergegeven van leerlingen die ingeschreven zouden moeten zijn op een onderwijssetting.

	aantal BaO	BaO	aantal S(B)aO	S(B)aO	totaal S(B)aO	aantal SO laag	SO laag	aantal SO midden	SO midden	aantal SO hoog	SO hoog	totaal SO	TOTAAL SWV de Eem	aantal Cluster 1	Cluster 1	Aantal Cluster 2	Cluster 2	thuiszitters	thuiszitters	aantal 4-12 jaar zonder school	4-12 jaar zonder school	TOTAL ingeschreven ll op onderwijssetting
1-10-2014*	27313	95,64	782	2,74	28095	394	1,38	18	0,06	52	0,18	464	28559	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28559
1-10-2015	27100	95,70	763	2,68	27863	399	1,40	18	0,06	39	0,14	456	28319	15	0,05	162	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	28496
1-10-2016	26895	95,59	768	2,71	27663	379	1,34	15	0,05	78	0,28	472	28135	18	0,06	168	0,59	1,00	0,00	0,00	0,00	28322

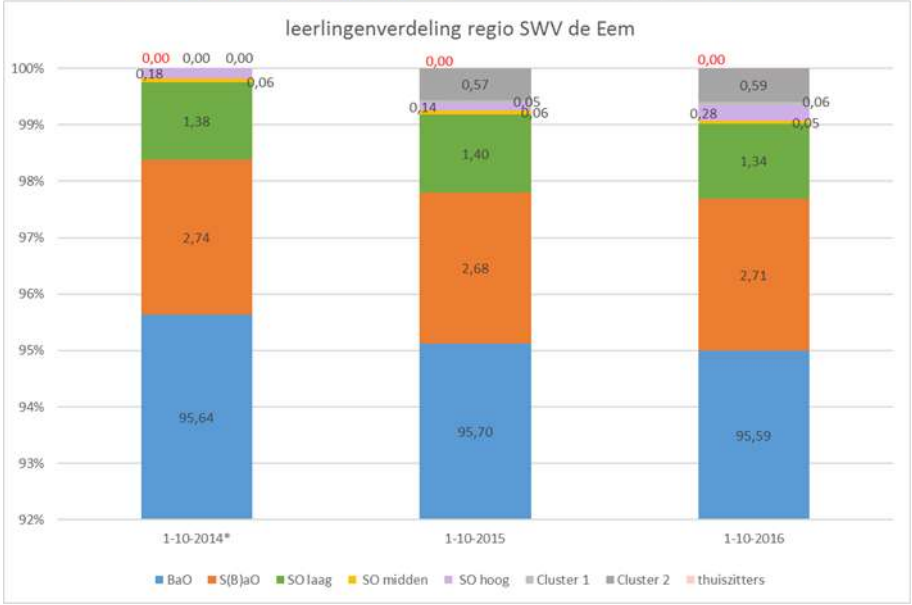

Toelaatbaarheidsverklaringen

In 2016 zijn er in TOTAAL **316** nieuwe Toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven.

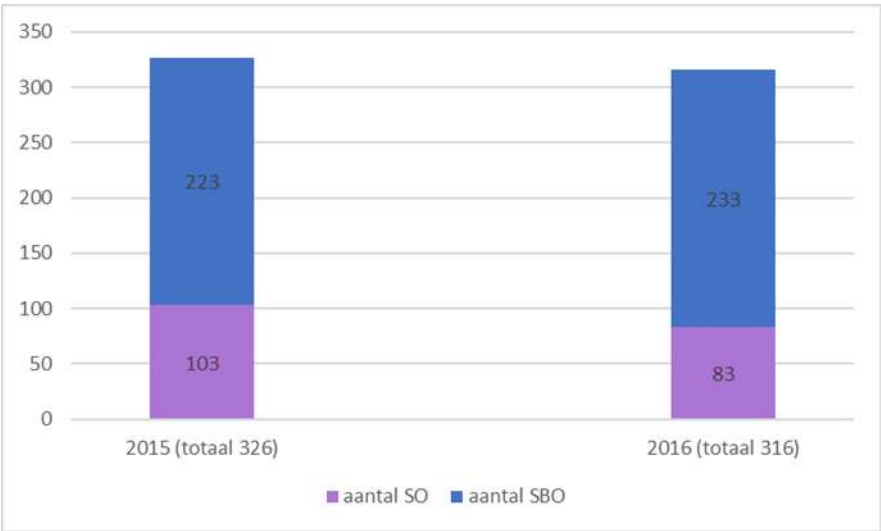

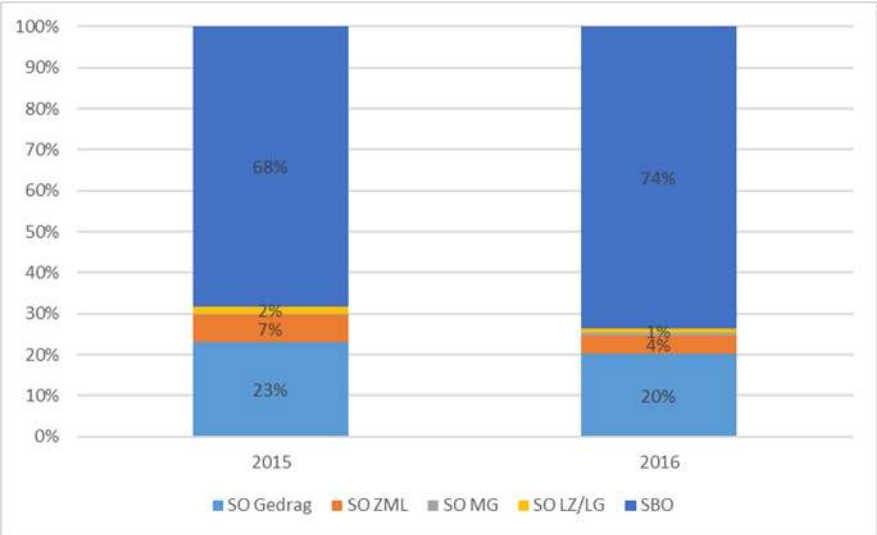

De grafieken op de volgende pagina zijn afkomstig uit mijn.vensters.nl. Dit is een dashboard passend onderwijs voor samenwerkingsverbanden. Dit dashboard genereert gegevens uit BRON en Kijkglazen. Deze grafieken werken met de leerlingenaantallen die vallen onder de bekostiging van SWV de Eem en geven zicht op de deelnamecijfers van leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs in vergelijking met landelijke deelname cijfers.

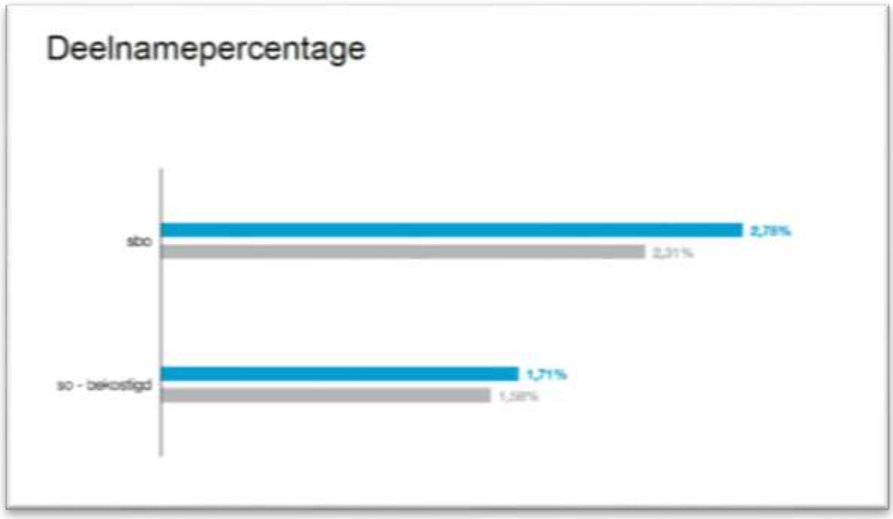

Speciaal basisonderwijs (sbo)

Wat was de afgelopen jaren het aantal leerlingen op het sbo?

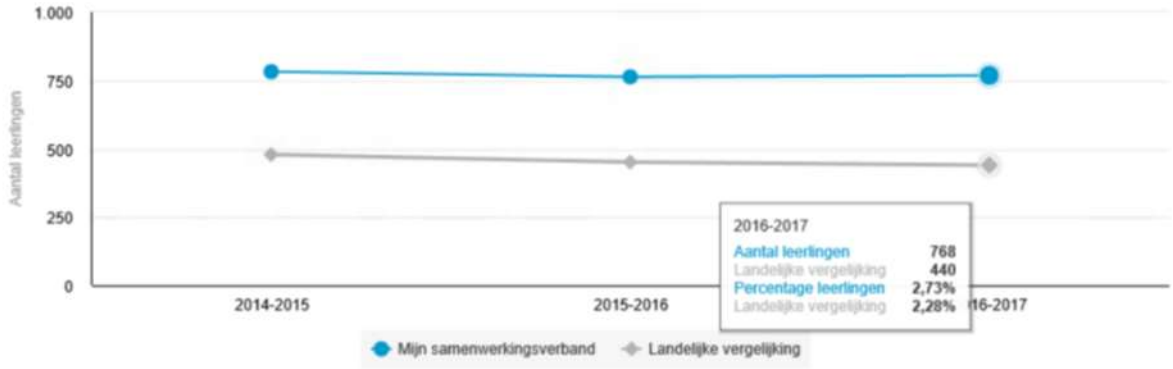

Speciaal onderwijs (so) **- bekostigd**

Wat was de afgelopen jaren het aantal leerlingen op het so, bekostigd door mijn swv?

▸ **Filters**

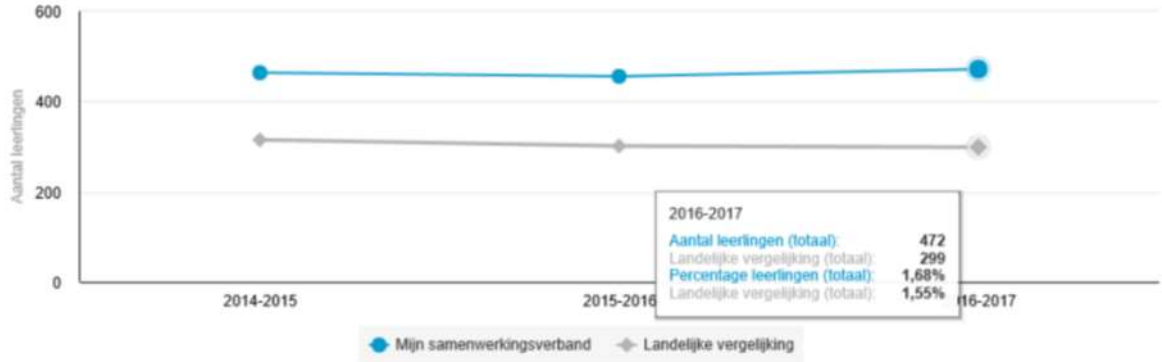

Speciaal basisonderwijs (sbo)

Wat was het aantal leerlingen op het sbo op 1 oktober 2016?

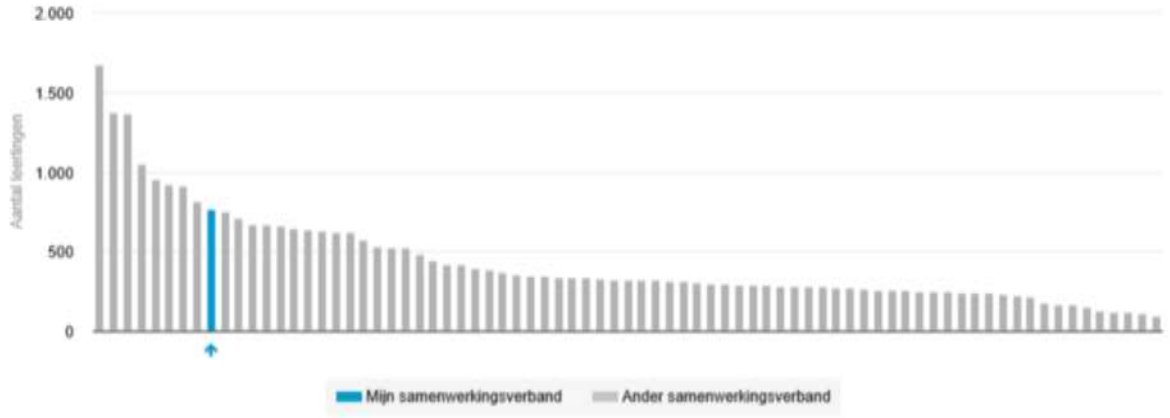

Speciaal onderwijs (so) **- bekostigd**

Wat was het aantal leerlingen op het so, bekostigd door mijn swv, op 1 oktober 2016?

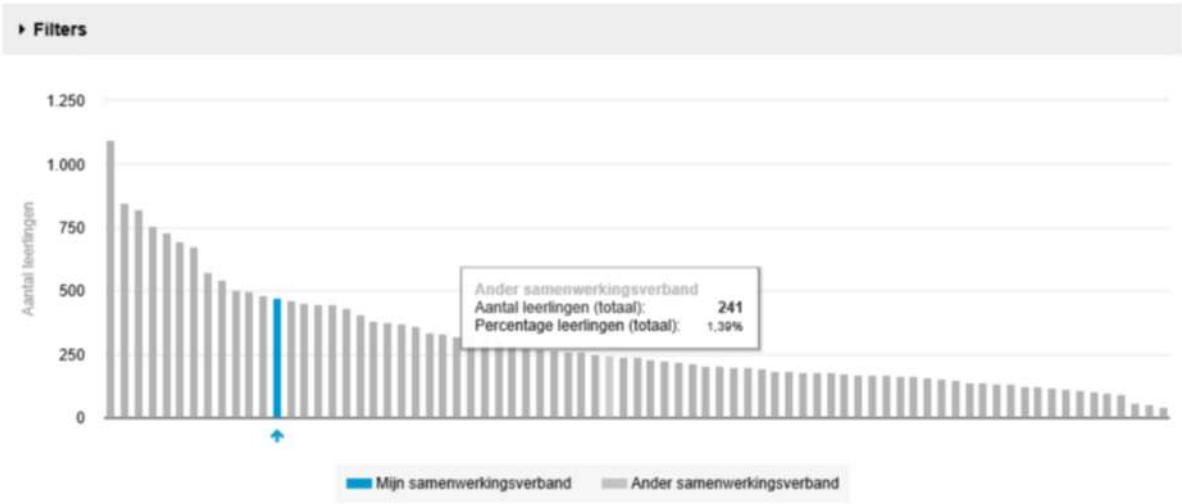

Conclusie

In de grafieken zien we dat de percentuele verdeling van de leerlingen op de verschillende onderwijssettingen nagenoeg gelijk blijft. Maar als we kijken naar de aantallen zien we zowel op het SBO als op het SO (inclusief cluster 1 en 2) een lichte stijging. Daar tegenover staat het feit dat wij het afgelopen jaar maar 1 officiële thuiszitter hebben gehad in deze regio. Voor de leerlingen die om welke reden thuis komen te zitten, of dreigen thuis te komen zitten, wordt bijna altijd een passende onderwijsplek gevonden op het SO of het SBO. Als we kijken naar het deelnamepercentage zien we voor SO en SBO een lichte stijging. Daarnaast zien we dat we boven het landelijke gemiddelde liggen. Het feit dat wij boven het landelijk gemiddelde zitten, heeft deels dezelfde verklaring vanuit het thuiszittersperspectief, maar er is meer. Het aantal leerlingen in SWV de Eem neemt af, maar het aantal afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen niet.

In onderstaande grafiek worden de afgegeven TLV's per maand aangegeven voor 2015 en 2016

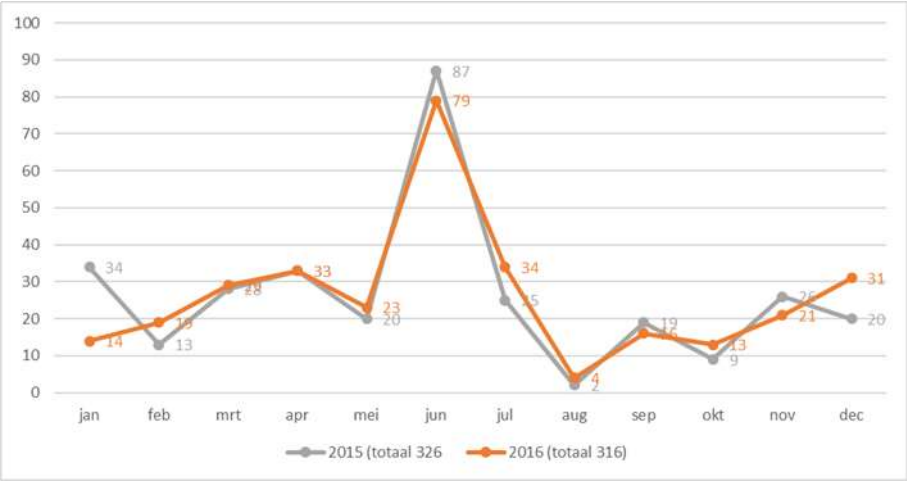

Conclusie
In de grafieken is te zien dat het aantal afgegeven TLV's stabiliseert. Echter met de wetenschap dat het leerlingenaantal van SWV de Eem afneemt, is er procentueel dus wel een toename. Dit verklaart ook waarom het deelname percentage is toegenomen.
De piek in januari is in 2016 lager, maar in 2016 hebben we een stijging in december. Deze verplaatsing kan verklaarbaar zijn vanuit de HGW cyclus die nu steeds beter wordt gevolgd.
Als we een lijntje leggen met de piek van deze TLV's, de piek in de ondersteuningsvragen en de ervaring van de onderwijsondersteuners, worden er in mei-juni nieuwe ondersteuningsvragen gesteld, die direct uitmonden in een TLV.

Ontwikkelpunten 2017
Binnen de basisscholen moet de stap en het gesprek met het SWV 'wat hebben we nodig om het op deze school wel te kunnen?' meer gemaakt worden en moet er beter planmatig gehandeld worden of inzichtelijk gemaakt worden wat de school zelf heeft gedaan om voor deze leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren. Daarnaast moeten scholen niet alleen het S(B)O als oplossing zien, maar moet altijd eerst de overweging voor een andere basisschool gemaakt worden.

2.5 Een open en transparante samenwerking met ouders;

Een optimale en open samenwerking met ouders zit in de handelingsgerichte werkwijze van ons samenwerkingsverband geborgen. N.a.v. een ondersteuningsvraag van een school vindt een startgesprek plaats op school met het ondersteuningsteam: ouders, school, onderwijsondersteuner en opvoedondersteuner. SWV de Eem onderneemt alleen verdere acties wanneer er consensus is over de gewenste aanpak en er een machtiging is van ouders.

Om ouders te ondersteunen bij vragen over passend onderwijs heeft SWV de Eem het IPPOO, Informatie Punt Passend Onderwijs voor Ouders, ingericht.
Het IPPOO wordt gebeld en bezocht door ouders maar ook door de zorg/wijkteams en soms ook door scholen die advies vragen. In 2016 heeft het IPPOO van deze verschillende partijen gezamenlijk **226** telefoontjes en/of bezoeken gehad. Elk bezoekje of telefoontje wordt beantwoord en geregistreerd. Daar waar nodig wordt er gezorgd voor toeleiding naar de betreffende school of de onderwijsondersteuner of het lokaal sociaal team / de zorg.

De eerste grafiek hieronder laat zien wat de tendens is geweest van de afgelopen jaar drie jaar als het gaat om aantal bezoeken/telefoontjes per maand.
Bij de tweede grafiek is procentueel weergegeven hoe de verschillende vragen zijn verdeeld in 3 verschillende groepen; ouder, professionals (waaronder wijkteams en scholen) en derden. Met derden wordt bedoeld; broer, zus, buurvrouw en/of andere niet-professionele betrokkene die namens een ouders belt.

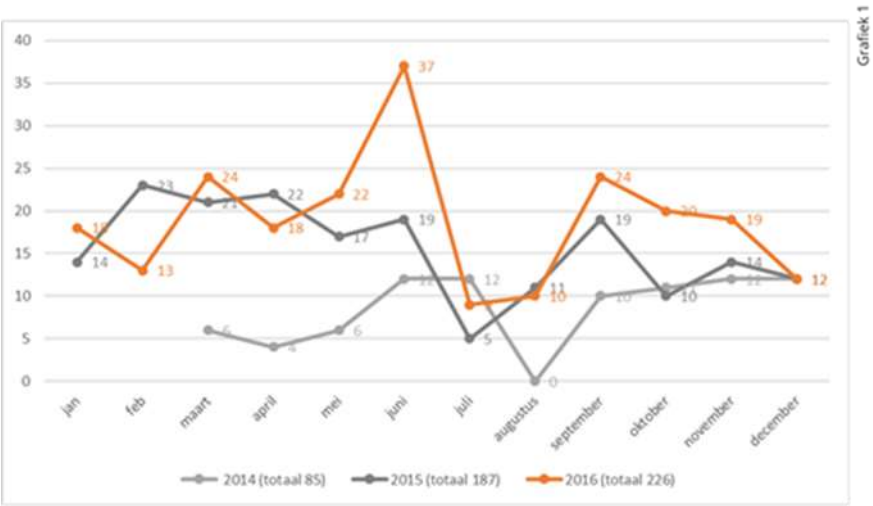

Bij de tweede grafiek is procentueel weergegeven hoe de verschillende vragen zijn verdeeld in 3 verschillende groepen; ouder, professionals (waaronder wijkteams en scholen) en derden. Met derden wordt bedoeld; broer, zus, buurvrouw en/of andere niet-professionele betrokkene die namens een ouders belt.

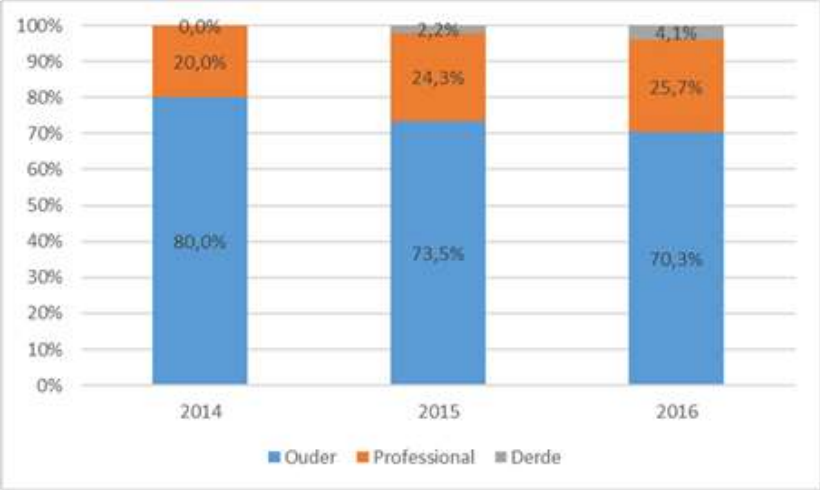

Grafiek 2

In de grafiek hieronder worden de telefoontjes en bezoeken aan het IPPOO verdeeld over de verschillende gemeenten in de jaren 2015 en 2016.

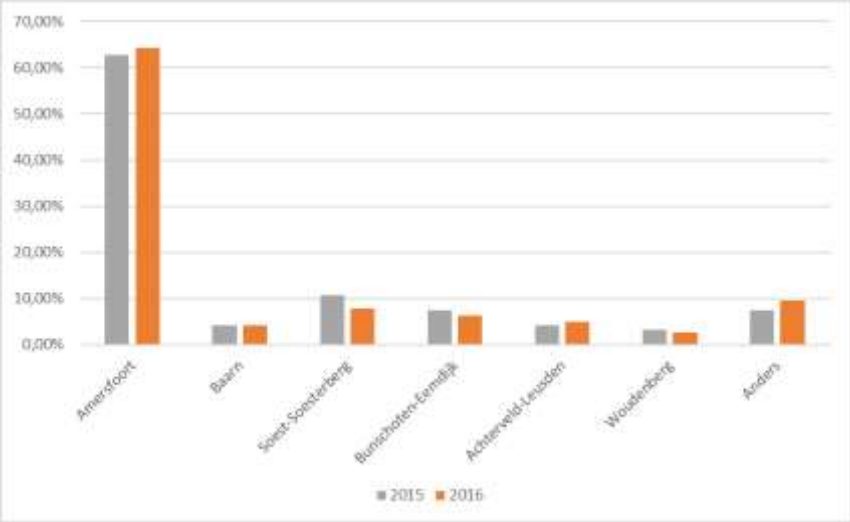

Grafiek 3

Als we de telefoontjes en bezoeken naar bekijken. Dan kunnen we deze verdelen in 4 grote groepen; algemene informatie geven, informatie geven rondom procedures van arrangeren en toelaatbaarheidsverklaringen, adviserend en luisteren naar ontevreden mensen.

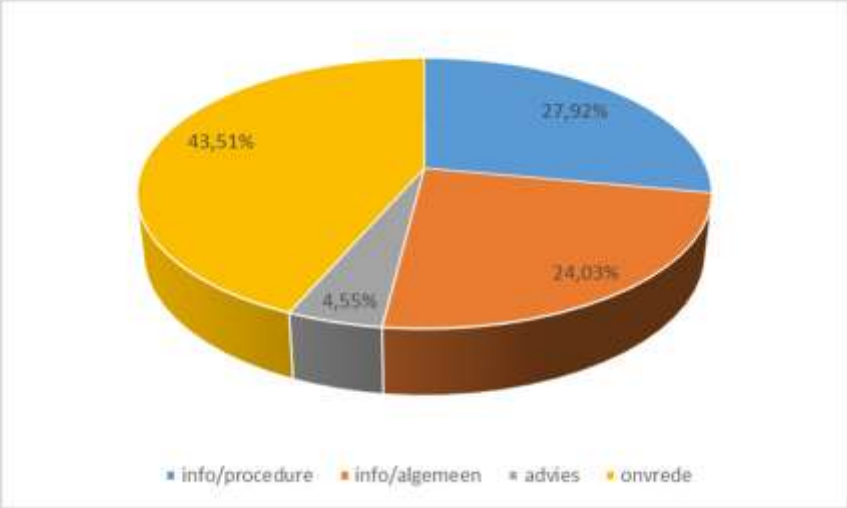

Grafiek 4

Conclusie

Het IPPOO is goed vindbaar en voorziet in een behoefte voor ouders en professionals. Er is een toename van bezoeken en telefoontjes in de afgelopen 3 jaar. We zien dat er vanuit alle gemeenten een beroep gedaan wordt op het IPPOO. Ook van buiten de regio van SWV de Eem krijgt het IPPOO telefoontjes. Ongeveer de helft van de contacten met het IPPOO hebben te maken met informatie verstrekking. Daarnaast zien we dat er veel telefoontjes gaan over onvrede op scholen. Deze contacten worden altijd vervolgd als ouders en/of professionals die contact hebben gezocht daar toestemming voor geven.

2.6 Samenwerking met ketenpartners vanuit eigen verantwoordelijkheid.
Sinds 2013 werken de samenwerkingsverbanden en de gemeenten in de regio Eemland actief samen aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opvoeden, opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen. Naast de officiële procedures rondom afstemming van de ondersteuningsplannen en de jeugdbeleidsplannen geven wij dit vorm aan de hand van een ontwikkelagenda.
In het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) Passend Onderwijs en Jeugdhulp worden de verantwoordelijkheden voor onderwijs en (jeugd)hulp zodanig gedeeld en op elkaar afgestemd dat jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen in het onderwijs en kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Resultaten van de samenwerking binnen het OOGO tot nu toe:

- Gezamenlijke regionale ontwikkelagenda
- Regionale verordening leerlingenvervoer
- Uitrol samenwerkingsafspraken SWV de Eem, Bersèba en sociale wijkteams in gemeente Amersfoort naar de regio gemeenten.
- Afspraken aansluiting jeugdzorg en het Voortgezet (Speciaal) Onderwijs
- Evaluatie dyslexie, opzetten pilots met aanbieders
- Thuiszitterspact Leerplicht en SWV'en
- Start betrekken MBO bij het OOGO, aansluiting zorg en Thuiszitterspact.
- Verbinding lokale projecten binnen Zorg in en om de school met regionaal OOGO.

Alle extra activiteiten en projecten van SWV de Eem zijn gericht op samenwerking in het onderwijs en met ketenpartners en zijn te onderscheiden naar 3 hoofdthema's:

1) Preventie:
   - Preventie in de basisondersteuning: HB beleid
   - Nieuwkomers
   - Samenwerking met voorschoolse voorzieningen: voorlichting en doorstroom
2) Continuïteit:
   - Leerteams onderwijs – wijkteams
   - Professionalisering
3) Integraal Arrangeren:
   - Dyslexie
   - Onderwijs – Zorg arrangementen
   - Netwerk Jeugd Arrangementen

Deze activiteiten en projecten sluiten eveneens aan bij de doelstellingen van de ontwikkelagenda van het OOGO en worden gerealiseerd met middelen van het Uitvoerings Progamma Jeugd Amersfoort en het innovatiebudget van SWV de Eem.

De netwerk-bijeenkomst, waar alle leden, direct betrokkenen en ketenpartners voor werden uitgenodigd was goed bezocht. Er waren veel ketenpartners aanwezig.

2.7 Een cyclisch en systematisch geheel van Kwaliteitsmanagement
Het automatiseringsproces van alle interne processen bij SWV de Eem, die eind 2015 is ingezet, is doorontwikkeld. De automatisering is erop gericht dat data uit verschillende

interne en externe systemen wordt gekoppeld, zodat er niet bij herhaling handmatig hoeft worden ingevoerd en menselijke fouten tot een minimum worden beperkt. Dankzij het automatiseringssysteem, kunnen wij een dashboard creëren waaruit we informatie halen op verschillende niveaus. Deze gegevens geven input voor de externe gesprekken op school- en bestuursniveau en interne gesprekken op beleids- en personeelsniveau.
Ieder kwartaal wordt een management rapportage voor het bestuur opgesteld. Jaarlijks worden de werkprocessen geëvalueerd en bijgesteld waar nodig. In 2016 is de start gemaakt met het organisatiehandboek van SWV de Eem, die alle afspraken, werkprocessen en procedures bevat. En als levend document moet kunnen zorgen voor borging en continuïteit van de werkafspraken en –processen in de organisatie.

2.8 Heldere en tijdige COMMUNICATIE

De belangrijkste bronnen voor communicatie en kennisdeling zijn alle kenniskringen en professionaliseringsactiviteiten. Het professionaliseringsaanbod is uitgebreid met workshops voor leerkrachten, dit jaar met workshops over gedrag en executieve functies. Binnen 2 dagen waren de workshops vol en zijn we met een extra aanbod gekomen. Kaartjes voor de informatie avond voor ouders, onderwijs- en zorgprofessionals waren binnen een week ‘weg’ en zorgde voor een volle Afaszaal in Flint. We voorzien dus niet alleen in een behoefte, maar zijn ook in staat om onze doelgroepen goed te bereiken met onze PR, zoals direct mails, nieuwsbrieven en website.

3. Kwaliteit

3.1 Thuiszitters

Gezamenlijk met gemeenten willen we ervoor zorgen dat er voor elk kind een plek is. Gezamenlijk zoeken we naar een passend aanbod van onderwijs en/of zorg, samen met ouders en het kind. In 2016 hebben we hiervoor een Thuiszitterspact gesloten. Daarin staat beschreven welke definities we hanteren, welke procedures we hanteren en wie welke taak heeft.

In 2016 zijn er vier rapportages verstuurd naar OC en W in het kader van de inventarisatie thuiszitters. Op basis van de aangeleverde gegevens van leerplicht en de gegevens die het samenwerkingsverband heeft, wordt er een samengestelde lijst verstuurd naar OC en W.
Daar rapporteren wij o.a.

- Thuiszitters (relatief verzuim) =
  ingeschreven op een school, maar verzuimt 4 weken of langer zonder geldige reden
- Thuiszitters (absoluut verzuim) = niet ingeschreven op een school
- Thuiszitters (vermoedelijk) =
  ingeschreven op een school, verzuimt 4 weken of langer met geldige reden (bijv. ziekte), verzuim neemt echter zorgelijke en of vermoedelijk ongeoorloofde vormen aan
- Aantal lopende vrijstellingen tot 12- jr

	Relatief verzuim	Absoluut verzuim	Vermoedelijke thuiszitters	Vrijstellingen
Amersfoort	0	10	3	26
Baarn	0	6	1	10
Bunschoten	0	1	0	2
Leusden	0	6	0	0
Soest	1	7	0	13
Woudenberg	0	4	0	6

De thuiszitter die gerapporteerd was, heeft inmiddels een plek in het onderwijs gevonden. Bij de vermoedelijke thuiszitters worden gevolgd door de leerplichtambtenaar. Daarnaast zien we dat de scholen ook melden bij het samenwerkingsverband om samen te zoeken naar mogelijkheden voor volledige terugkeer naar het onderwijs. Dit gaat i.s.m. de expertise van de Kleine Prins.

3.2 Doorlooptijd

Hoe lang het duurt voor een leerling/school geholpen is, bekijken we door de tijdsduur van een ondersteuningsvraag te bekijken. De start is de datum dat de ondersteuningsvraag via de website wordt ingestuurd en bij het SWV binnenkomt. De ondersteuningsvraag is afgesloten als een school zelf verder kan, al dan niet met een arrangement. Op dit moment kunnen we betrouwbare cijfers weergeven van het tijdsbestek tussen de datum van binnenkomst van de ondersteuningsvraag en van de datum dat het startgesprek met school en ouders is.

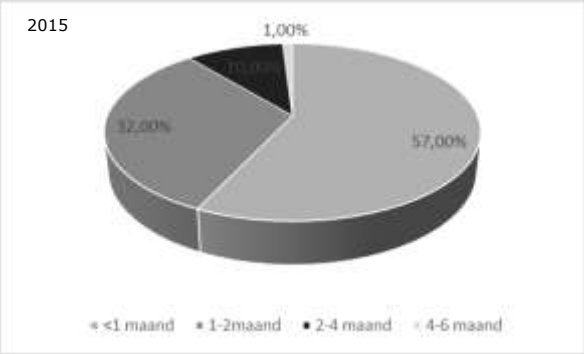

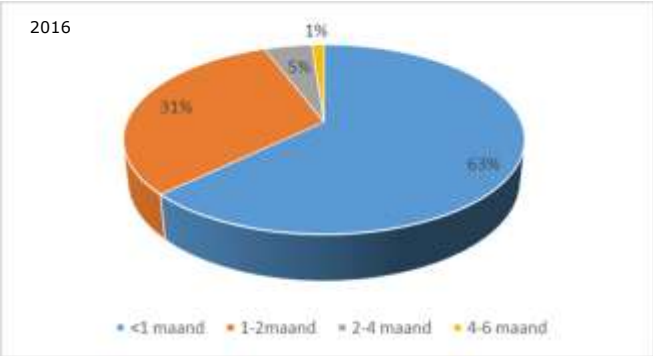

Conclusie

In 2016 zien we dat het startgesprek n.a.v. het stellen van de ondersteuningsvraag, bij 63% plaatsvindt binnen 1 maand. In 2015 was dat 57%. We zien dus dat er steeds sneller een datum tot stand komt. Het percentage niet binnen 2 maanden een gesprek heeft is in vergelijking met 2015 gezakt naar 6%.

3.3 Geschillen

In 2016 zijn er geen geschillen geweest. In het dashboard van mijn.venster.nl kunnen we vanaf 01-01-2017 informatie en grafieken halen m.b.t. ons eigen samenwerkingsverband t.o.v. het landelijke gemiddelde.

4. Personeel

4.1 Algemene info

Het team van SWV de Eem bestond in 2016 uit:

In dienst bij SWV de Eem:

1 fte directeur
0,8 fte adjunct directeur
0,8 fte directie – secretaresse
0,7 fte administratief medewerkster 5/12 in 2016
7,5307 fte onderwijs ondersteuners
0,7 fte schoolmaatschappelijk werk 5/12 in 2016

Gedetacheerd bij SWV de Eem:

0,6200 fte onderwijs ondersteuner 7/12 2016
0,65 fte schoolmaatschappelijk werker 5/12 in 2016
0,6575 fte administratief medewerkster 7/12 in 2016
0,3 fte expertise gedrag
0,5040 fte expertise sbo 7/12 in 2016
0,7561 fte expertise sbo 5/12 in 2016

In 2016 waren 2 zzp onderwijs ondersteuners beschikbaar als invallers bij ziekte en ondersteuning bij piektijden.
Ook is er gebruik gemaakt van de diensten van derden bij beleidsontwikkeling en –uitvoering ter ondersteuning van het MT.

4.2 Werknemerstevredenheid

In het schooljaar 2016-2017 wordt een tevredenheidsonderzoek onder medewerkers afgenomen. In de personeelsgesprekken en de personeelsvergadering wordt er aandacht besteed aan de tevredenheid van medewerkers en worden zaken bijgesteld waar nodig. De feedback van medewerkers is, dat het een inspirerende organisatie is, dat er veel gevraagd wordt maar dat er goed geluisterd en meegedacht wordt, waardoor het fijn werken is bij SWV de Eem.

4.3 Verloop (in/uit dienst)

De directie secretaresse en de adjunct directeur hebben deeltijd ontslag genomen en werken beiden vanaf januari 4 dagen per week.
Er zijn 2 onderwijsondersteuners in dienst gekomen (1,4 fte).
De administratief medewerkster, die vanwege het tripartiet akkoord, vanaf de start bij ons was gedetacheerd is in augustus bij SWV de Eem in dienst getreden.

4.4 Ziekteverzuim

Verzuimpercentage 7,12 %
Meldingsfrequentie 1,14 %
Gemiddelde verzuimduur 25 dagen

Het relatief hoge verzuimpercentage laat zich verklaren door 4 medewerkers die geheel of deeltijd, niet werk gerelateerd, langdurig ziek zijn geweest. De vervanging bij ziekte is goed geregeld met de ingewerkte zzp onderwijsondersteuners in de eigen flexibele schil.

4.5 Gemiddelde leeftijd

De gemiddelde leeftijd in 2016: 48,4 jaar.

4.6 Het gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

In 2016 is er sprake geweest van uitbreiding van de formatie, niet van ontslag.
Wij verwachten ook de komende jaren geen ontslagen. We handelen conform de CAO primair onderwijs.

5. FINANCIEEL BELEID

Financiële positie op balansdatum en analyse van het resultaat

De begroting van 2016 liet een negatief resultaat zien van 271.234 euro.
Het daadwerkelijke resultaat van 2016 bedraagt 419.055 euro negatief. Een verschil van 147.821 euro.
Onderstaand treft u een vergelijking aan tussen realisatie 2016 en begroting 2016 en een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie 2016 versus begroting 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Verschil
Baten			
Rijksbijdragen	1.152.001	1.178.266	-26.265
Overige overheidsbijdragen	395.033	-	395.033
Overige baten	499	-	499
Totaal baten	**1.547.533**	**1.178.266**	**369.267**
Lasten			
Personele lasten	1.348.902	1.276.000	72.902
Afschrijvingen	13.431	10.000	3.431
Huisvestingslasten	59.206	41.000	18.206
Overige instellingslasten	549.481	122.500	426.981
Totaal lasten	**1.971.020**	**1.449.500**	**521.520**
Saldo baten en lasten	**-423.487**	**-271.234**	**-152.253**
Financiële baten en lasten	4.432	-	4.432
Resultaat	**-419.055**	**-271.234**	**-147.821**

Specificatie belangrijkste verschillen:

Het negatieve resultaat 2016 geeft ten opzichte van de begroting 2016 een verschil van € 147.821.
De belangrijkste verschillen zijn:

Toename overige overheidsbijdragen	€	395.033		
Toename overige baten	€	499		
Toename financiële baten	€	4.432		
Afname afschrijvingen	€	3.431-		
Afname huisvestingslasten	€	18.206-		
			€	378.327
Afname rijksbijdragen	€	26.265		
Toename personele lasten	€	72.902		
Toename instellingslasten	€	426.981		
			€	526.148
			€	147.821-

Verklaring omvangrijke verschillen:

Rijksbijdragen
De rijksbijdragen in bovenstaande analyse bestaat uit 3 onderdelen:

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Verschil
Lichte ondersteuning	4.547.819	4.522.457	25.362
Zware ondersteuning	9.650.935	9.503.117	147.818
Doorbetaling rijksbijdragen*	-13.046.753	-12.847.308	-199.445
	1.152.001	**1.178.266**	**-26.265**

* Voor een nadere onderbouwing van de doorbetaling rijksbijdragen zie de toelichting van de te onderscheiden posten binnen de Staat van Baten en Lasten.

De subsidies voor lichte ondersteuning en zware ondersteuning laten zich met name verklaren door de prijsindexaties die hebben plaatsgevonden in 2016 en een lagere verevening dan begroot.

De doorbetalingen zijn hoger dan de begroting. Deze laten zich met name verklaren door:
Hogere doorbetalingen:
1. De omvang van de arrangementen zijn in 2016 aanmerkelijk hoger dan begroot € 299.600.
2. Indexatie van bedragen in de subsidie zware ondersteuning draagt er ook zorg voor dat de afdrachten aan het SO in bedragen toenemen. € 78.300.
Lagere doorbetalingen:
3. De kosten in het kader van crisisplaatsing in het SO vallen aanmerkelijk lager uit dan de begroting. € 134.500.
4. De kosten van de bekostiging van het SBO op de peildatum vallen lager uit dan de begroting. € 60.800.

Analyse tussen realisatie 2016 en realisatie 2015:
Tussen enerzijds de realisatie 2016 en anderzijds de realisatie 2015 zijn de verschillen te verklaren.

	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Verschil
Baten			
Rijksbijdragen	1.152.001	2.137.728	-985.727
Overige overheidsbijdragen	395.033	231.390	163.643
Overige baten	499	-	499
Totaal baten	**1.547.533**	**2.369.118**	**-821.585**
Lasten			
Personele lasten	1.348.902	1.182.698	166.204
Afschrijvingen	13.431	9.655	3.776
Huisvestingslasten	59.206	37.822	21.384
Overige instellingslasten	549.481	190.188	359.293
Totaal lasten	**1.971.020**	**1.420.363**	**550.657**
Saldo baten en lasten	**-423.487**	**948.755**	**-1.372.242**
Financiële baten en lasten	4.432	5.627	-1.195
Resultaat	**-419.055**	**954.382**	**-1.373.437**

Toelichting meest van belang zijnde verschillen:
Rijksbijdragen:
Binnen de rijksbijdragen is sprake van de rijkssubsidies lichte en zware ondersteuning, waar vervolgens de doorbetalingen in mindering op gebracht zijn. Het verschil is met name te verklaren door hogere afdrachten in het kader van impulsgelden, arrangementen en grensverkeer (dit zijn dus doorbetalingen en worden in mindering gebracht op de rijksbijdragen).

Personele lasten:
De personele lasten nemen toe als gevolg van uitbreiding van het personeelsbestand in 2016.

Overige instellingslasten:
De overige instellingslasten nemen toe als gevolg van inzet vanuit de overige overheidsbijdragen (Gemeentelijke subsidie).

Treasuryverslag

De vereniging hanteert een door het bestuur vastgestelde treasurystatuut. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders het financierings- en beleggingsbeleid is ingericht.
Het uitgangspunt blijft dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

De vereniging heeft een risicomijdend financieel beleid gevoerd. De gelden staan op bankrekeningen bij de Rabobank.

Financiële Kengetallen

		Kalenderjaar 2016	Kalenderjaar 2015	Streef-waarde
-	Solvabiliteit 1	64,1%	68,37%	45%
-	Solvabiliteit 2	64,9%	68,96%	55%
-	Liquiditeit (current ratio)	2,7	3,1	> 1,5
-	Rentabiliteit	-2,87%	8,57%	0 - 5 %
-	Kapitalisatiefactor	3,9%	2,4%	5%
-	Weerstandsvermogen	6,9%	12,8%	5%

Solvabiliteit 1 (Eigen vermogen / Totaal passiva)
De solvabiliteit geeft aan op welke wijze de bezittingen, die op de actiefzijde van de balans staan, zijn gefinancierd, namelijk met eigen vermogen en/of vreemd vermogen. Hoe slechter de solvabiliteit is, des te groter is het risico, dat de vermogensverstrekkers hun vermogen deels of geheel verloren zien gaan.
Voor het SWV de Eem is de omvang van het eigen vermogen een substantieel deel van de balanspositie. Daarmee is het SWV de Eem uitstekend in staat aan haar verplichtingen op de lange termijn te voldoen.
Met het benutten van de bestemmingsreserve innovatiebudget in 2017 zal het solvabiliteitspercentage gaan dalen.

Solvabiliteit 2 (Eigen vermogen + Voorzieningen / Totaal passiva)
Dit kengetal wordt berekend, omdat een instelling haar vermogenspositie en exploitatiesaldo kan beïnvloeden door de voorzieningenpositie aan te passen. Gezien de beperkte omvang van de voorzieningen binnen SWV de Eem is hier geen sprake van.

Liquiditeit (current ratio) (Vlottende activa / Kortlopende schulden)
De liquiditeitsratio geeft aan in welke mate de instelling aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen. Een liquiditeit groter dan 1 wordt doorgaans als voldoende gekwalificeerd, omdat tegenover de binnenkort vervallende schulden van de instelling ten minste evenveel vlottende activa staan. Het is wellicht overbodig te benoemen dat dit voor het SWV de Eem meer dan voldoende mogelijk is.

Rentabiliteit (Resultaat / Totale baten (exclusief doorbetalingen) + Rentebaten) 100%)*
Dit kengetal geeft aan welk deel van de totale baten c.q. opbrengsten over blijft na aftrek van de lasten c.q. kosten. De rentabiliteit van 2015 was hoog.
In 2016 is als gevolg daarvan gekozen voor een negatieve rentabiliteit. Daarna blijft de rentabiliteit binnen de streefwaarde.

Kapitalisatiefactor (Totale kapitaal -/- Gebouwen en Terreinen) / Totale baten + Rentebaten)
De kapitalisatiefactor meet het verband tussen het kapitaal dat een bestuur gebruikt voor haar activiteiten en de inkomsten van dat bestuur. Het kapitaal dat vastligt in gebouwen en terreinen wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

Weerstandsvermogen (Eigen vermogen / Totale baten + Rentebaten)
Het weerstandsvermogen meet het verband tussen het aanwezige eigen vermogen van een bestuur en de totale inkomsten van dat bestuur. Hiermee wordt een beter inzicht verkregen in de omvang van het eigen vermogen in relatie tot de grootte van het bestuur.
Het SWV de Eem heeft op grond van de resultaten 2014 en 2015 al een substantieel weerstandsvermogen opgebouwd. Door de toename van de omzet in 2016 is op grond van het vermogen per ultimo 2015 en de begroting 2016 voor het eerst zichtbaar wat het percentage is na een jaar van volledige bekostiging.
Het weerstandsvermogen is ultimo 2016 op dat moment, realisatie 2016 6,9%.
Door het weerstandsvermogen op ongeveer € 700.000 te handhaven heeft het bestuur besloten middelen beschikbaar te stellen voor het innovatiebudget en aanvullende personele inzet. Een deel van het innovatiebudget is ultimo 2016 nog niet aangewend en als gevolg daarvan is een bestemmingsreserve ultimo 2016 gevormd.

Het percentage weerstandsvermogen wordt bepaald door het Eigen Vermogen te delen door de totale baten (exclusief doorbetalingen).

6. Continuïteitsparagraaf

A. GEGEVENSSET
A1.

Personele bezetting in FTE	Actueel 2016	Verwachting 2017	2018	2019
- Management / Directie	1,8000	1,8000	1,8000	1,8000
- Overige medewerkers	11,0607	11,0601	11,0601	11,0601
Totaal	**12,8607**	**12,8601**	**12,8601**	**12,8601**

In de meerjarenbegroting is uitgegaan van handhaven van de personele bezetting ten opzichte van 2016.

Leerlingen aantallen

Aantallen leerlingen:	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019
Basisonderwijs	26.895	26.693	26.478	26.295
Speciaal Basisonderwijs	768	741	721	702
Totaal	**27.663**	**27.434**	**27.199**	**26.997**

Speciaal onderwijs:	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019
Categorie - laag	379	367	363	359
Categorie - midden	15	15	15	15
Categorie - hoog	78	70	70	70
Totaal	**472**	**452**	**448**	**444**

TOTAAL	**28.135**	**27.886**	**27.647**	**27.441**

Het aantal leerlingen in het basisonderwijs is gebaseerd op de aantallen binnen het scenariomodel PO.
Dit scenariomodel gaat uit van daling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs.
Het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs neemt naar rato af ten opzichte van het aantal leerlingen in het basisonderwijs. Daarnaast is binnen de meerjarenbegroting rekening gehouden met daling van van het deelnamepercentage naar uiteindelijk 2,6% per 1 oktober 2019.
Voor het speciaal onderwijs is uitgegaan van 1,65% van het totaal aantal leerlingen (basisonderwijs en speciaal basisonderwijs).

N.B.:
Op grond van recente gegevens is gebleken dat met name binnen het Speciaal Basisonderwijs de leerlingaantallen hoger uitvallen dan verwacht. De benoemde maatregelen in de risico-analyse worden toegepast. De uitkomsten kunnen leiden tot het herzien van de meerjarenbegroting die opgenomen is in het volgende verslagjaar.

A.2. MEERJARENBEGROTING

BALANS	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019
ACTIVA				
Materiële vaste activa	€ 59.927	€ 59.927	€ 59.927	€ 59.927
Vlottende activa				
Vorderingen	€ 37.088	€ 37.088	€ 37.088	€ 37.088
Liquide middelen	€ 1.464.148	€ 1.201.687	€ 1.184.371	€ 1.213.853
totaal generaal	**€ 1.561.163**	**€ 1.298.702**	**€ 1.281.386**	**€ 1.310.868**
PASSIVA				
Eigen vermogen	€ 1.001.243	€ 737.631	€ 720.315	€ 749.797
Voorzieningen	€ 12.613	€ 13.764	€ 13.764	€ 13.764
Kortlopende schulden	€ 547.307	€ 547.307	€ 547.307	€ 547.307
totaal generaal	**€ 1.561.163**	**€ 1.298.702**	**€ 1.281.386**	**€ 1.310.868**
Weerstandsvermogen in percentage	**6,86%**	**5,20%**	**5,10%**	**5,34%**

Toelichting op de balans:
Binnen de **materiele vaste activa** zal niet meer sprake zijn van omvangrijke investeringen. Als er sprake is van investeringen zal dan met name gebaseerd zijn op vervangingsinvesteringen.
Op grond van de begrote resultaten en het benutten van de bestemmingsreserve neemt de **liquiditeit** met name in 2017 af.
Vanaf het kalenderjaar 2017 wordt actief gestuurd op een percentage weerstandsvermogen van om en nabij de 5%.
Op grond van de begrotingen over de genoemde jaren wordt dit zichtbaar.

Meerjarenbegroting - exploitatie	Kalenderjaar			
	2016	**2017**	**2018**	**2019**
BATEN:	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
Rijksbijdragen OCW:				
Ondersteuningsmiddelen lichte ondersteuning:				
Personeel (bao)	€ 4.287.895	€ 4.241.002	€ 4.209.239	€ 4.175.948
Materieel (bao)	€ 201.676	€ 200.427	€ 198.864	€ 199.250
Schoolmaatschappelijk werk (schoolgewicht)	€ 58.248	€ 51.172	€ 51.172	€ 51.172
Subtotaal lichte ondersteuning	€ 4.547.819	€ 4.492.601	€ 4.459.275	€ 4.426.370
Ondersteuningsmiddelen zware ondersteuning:				
Normbekostiging (bao en sbao) personeel	€ 9.014.710	€ 8.966.963	€ 8.898.926	€ 8.822.656
Normbekostiging materieel	€ 853.937	€ 849.500	€ 842.220	€ 835.000
Verevening personeel + materieel	€ -217.712	€ -188.595	€ -154.332	€ -103.085
Overgangsbekostiging	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal zware ondersteuning	€ 9.650.935	€ 9.627.868	€ 9.586.814	€ 9.554.571
Overige overheidsbijdragen/baten	€ 395.532	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
TOTALE BATEN:	€ 14.594.286	€ 14.185.469	€ 14.111.089	€ 14.045.941
LASTEN:				
Management en organisatie				
Directie/secretariaat en algemene personele lasten	€ 1.062.070	€ 1.130.000	€ 1.130.000	€ 1.130.000
Kosten inzet onderwijsondersteuning	€ 204.939	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Algemene materiele lasten	€ 617.686	€ 187.500	€ 187.500	€ 187.500
Schoolmaatschappelijk werk	€ 46.514	€ 51.172	€ 51.172	€ 51.172
Basisondersteuning				
Impulsgelden basisondersteuning	€ 2.574.500	€ 2.555.785	€ 2.535.850	€ 2.647.793
Inzet middelen extra ondersteuning				
Arrangementen basisonderwijs	€ 1.999.639	€ 1.700.000	€ 1.700.000	€ 1.700.000
Herbesteding/trekkingsrecht AB (SO)	€ 757.585	€ 571.094	€ 553.121	€ 553.121
Projecten	€ 368.567	€ 168.000	€ 168.000	€ 168.000
Professionalisering scholen	€ 81.893	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Speciaal (Basis)onderwijs				
Afdracht SBO-scholen (o.b.v. t-1 en peildatum)	€ 1.205.527	€ 1.261.311	€ 1.233.674	€ 1.136.992
Uitgaand grensverkeer	€ 101.267	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Ondersteuningstrajecten	€ 384.146	€ 236.400	€ 236.400	€ 236.400
Afdrachten SO op basis van t-1 en peildatum	€ 5.426.971	€ 5.518.747	€ 5.722.688	€ 5.595.481
Ondersteuningstrajecten binnen SO	€ 182.037	€ 229.000	€ 80.000	€ 80.000
TOTALE LASTEN	€ 15.013.341	€ 14.139.009	€ 14.128.405	€ 14.016.459
RESULTAAT	**€ -419.055**	**€ 46.460**	**€ -17.316**	**€ 29.482**
Rentabiliteit	**-2,87%**	**0,33%**	**-0,12%**	**0,21%**

Toelichting op de exploitatierekening:
BATEN:
Rijksbijdragen:
De baten **lichte ondersteuning** zijn afhankelijk van het aantal leerlingen basisonderwijs en nemen als gevolg daarvan af.
De baten **zware ondersteuning** nemen als gevolg van daling in het aantal leerlingen (speciaal) basisonderwijs eveneens af. In 2016 is sprake van een eerste volledig jaar zware ondersteuningsbekostiging personeel.
De subsidie neemt af als gevolg van daling van het aantal leerlingen. Dit in beperkte mate omdat de verevening gedurende de jaren ook af neemt.

Overheidsbijdragen:
In 2016 is sprake van vrijvan van benutting van de subsidies vanuit de Gemeente Amersfoort. Vooralsnog is in de meerajrenbegroting alleen rekening gehouden met de subsidie voorschoolmaatschappelijk werk vanuit de gemeente

LASTEN:
Management en organisatie:
Binnen de personele lasten directie, secretariaat en onderwijsondersteuning is meer rekening gehouden met het kunnen bieden van optimale en flexibele ondersteuning aan de scholen binnen het samenwerkingverband.

Basisondersteuning:
In de meerjarenbegroting is zichtbaar dat ondanks daling van het aantal leerlingen de basisondersteuning, in bedrag, stabiliseeret en zelfs toeneemt geduren de jaren.

Inzet middelen extra ondersteuning:
De arrangementen worden gehandhaafd op het niveau van € 1.700.000.
Met de ambulante diensten worden afspraken gemaakt voor wat betreft de afname van de diensten en deze worden vastgelegd. In de meerjarenbegroting is hier rekening mee gehouden.

Speciaal (basis)onderwijs:
De afname van de afdracht aan het SBO o.b.v. 1 oktober is met name het gevolg van afname van het aantal leerlingen

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een toename van de groei gedurende het schooljaar (1 februari) met 5%. Omdat vervolgens uitgegaan wordt van afname van het aantal SBO- leerlingen neemt vervolgens deze verplichting weer af.
Met betrekking tot het grensverkeer is de meerjarenbegroting gebaseerd op de aanwezige verplichtingen.

De afdrachten aan het SO zijn vanaf 2016 gebaseerd op de volledige ondersteuningsbekostiging personeel en materie
Voor de peildatum 1 februari is ook nog de personele en materiele basisbekostiging van toepassing.

Voor de ondersteuningstrajecten in het SO zijn in de loop van 2016 afspraken gemaakt. Deze hebben zijn invloed ook nog in de begroting 2017 (tot 1 augustus).

B. OVERIGE RAPPORTAGES

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.
In hoofdstuk B2 zijn de meest van belang zijnde risico's benoemd. Door het jaarlijks opstellen en bijstellen van de (meerjaren)begroting, de periodieke rapportages en het jaarverslag wordt voortdurend rekening gehouden met de genoemde risico's en geanticipeerd op ontwikkelingen.
Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de kijkglazen die voor het samenwerkingsverband beschikbaar gesteld worden en wordt voortdurend informatie gedeeld tussen directie en bestuur.

B2. Beschrijving belangrijkste risico's en onzekerheden.
Risicoanalyse, inclusief opbouw weerstandsvermogen.
In de huidige risicoanalyse wordt direct ingegaan op de volgende onderdelen:

1. Risico-identificatie
2. Risicoanalyse en beoordeling
3. Risicobeheersing, en daarbij het afwegen van de alternatieven.

Risico-identificatie:
Het doel van risico-identificatie is om inzichtelijk te maken welke risico's het SWV loopt. Het risico kan dan ook gedefinieerd worden als de kans van een optreden van een gebeurtenis met effect op het behalen van de doelstellingen.

De volgende risico's kunnen benoemd worden:

1. Wet- en regelgeving;
2. De ontwikkeling van het aantal leerlingen basisonderwijs;
3. De ontwikkelingen van het aantal leerlingen speciaal basisonderwijs;
4. De verhoudingen tussen beiden;
5. De ontwikkeling van het aantal leerlingen speciaal onderwijs.
6. De inzet binnen de voorzieningen;
7. De omvang van de overhead- en organisatielasten;
8. Inkomend en uitgaand grensverkeer;
9. Onderwijs en zorg voor leerlingen.

Risicoanalyse:

1. Wet- en regelgeving.

Oorzaak	Wet- en regelgeving	**Gebeurtenis**	Publicatie van wet- en regelgeving heeft consequenties op uitvoer van activiteiten door het SWV	**Gevolgen**	Consequentie op inkomsten of lasten binnen het SWV

2. De ontwikkeling van het aantal leerlingen basisonderwijs.
In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met daling van het aantal leerlingen.

Oorzaak	Aantal leerlingen in het basisonderwijs	**Gebeurtenis**	Het aantal leerlingen daalt in het basisonderwijs	**Gevolgen**	Minder baten dan begroot. Daling afdrachten aan basisscholen. Hogere druk op vaste lasten.

3. De ontwikkeling van het aantal leerlingen speciaal basisonderwijs.

Oorzaak	Aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs	**Gebeurtenis**	Tot 2% van het totaal aantal leerlingen SWV bekostiging van het Rijk. Daarboven door het SWV.	**Gevolgen**	Afdrachten aan SBO gaan af van de totale middelen van het SWV.

Oorzaak	Aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs	**Gebeurtenis**	Groeiregeling	**Gevolgen**	Bij groeiregeling afdracht van zowel basis- als ondersteunings-bekostiging voor zowel personeel als materieel.

4. De verhouding tussen leerlingen basisonderwijs en speciaal basisonderwijs:

Oorzaak	Verhouding aantal leerlingen basisonderwijs versus aantal leerlingen speciaal basisonderwijs	**Gebeurtenis**	Het leerlingaantal speciaal basisonderwijs neemt niet evenredig af ten opzichte van basisonderwijs	**Gevolgen**	Afdrachten aan SBO gaan af van de totale middelen van het SWV.

5. De ontwikkeling van het aantal leerlingen speciaal onderwijs:

Oorzaak	Ontwikkeling aantal leerlingen in het speciaal onderwijs	**Gebeurtenis**	Het leerlingaantal wordt in mindering gebracht op basis van t-1 ten laste van de beschikking zware ondersteuning	**Gevolgen**	Afdrachten aan SO gaan af van de totale middelen van het SWV.
Oorzaak	Ontwikkeling aantal leerlingen in het speciaal onderwijs peildatum	**Gebeurtenis**	Het leerlingaantal wordt bekostigd door het samenwerkingsverband als er sprake is van groei.	**Gevolgen**	Bij groeiregeling afdracht van zowel basis- als ondersteunings-bekostiging voor zowel personeel als materieel.

6. De inzet binnen de voorzieningen:

Oorzaak	De inzet binnen de voorzieningen	**Gebeurtenis**	Op dit moment is de omvang van de besteding gekaderd.	**Gevolgen**	Bij afname van het aantal leerlingen en het kaderen van het bedrag neemt de druk op de begroting toe. Minder baten en gelijkblijvende lasten.

7. De omvang van de overhead- en organisatielasten:

Oorzaak	Omvang overhead- en organisatielasten	**Gebeurtenis**	Binnen deze lasten zijn de loonkosten begroot en overige organisatielasten.	**Gevolgen**	Bij afname van het aantal leerlingen en het kaderen van het bedrag neemt de druk op de begroting toe. Minder baten en gelijkblijvende lasten.

8. Inkomend en uitgaand grensverkeer:

Oorzaak	Inkomend en uitgaand grensverkeer	**Gebeurtenis**	Er is sprake van leerlingen in het SBO afkomstig van buiten de regio of leerlingen die buiten de regio naar het SBO gaan.	**Gevolgen**	Consequentie op inkomsten inkomend grensverkeer of lasten uitgaand grensverkeer.

Risicobeheersing:

1. Wet- en regelgeving.

Aanpassing van wet- en regelgeving kan consequenties hebben op de omvang van de baten en lasten binnen het SWV.

Beheersmaatregel:

Door de directeur dient geanticipeerd te worden op de consequenties van wet- en regelgeving. De impact van wet- en regelgeving dient direct vertaald te worden naar consequenties hiervan binnen de (meerjaren)begroting.

2. Ontwikkeling aantal leerlingen basisonderwijs:

Binnen de meerjarenbegroting is reeds rekening gehouden met vermindering van het aantal leerlingen in het basisonderwijs. De bekostiging van een leerling aan het Samenwerkingsverband is ongeveer een bedrag van € 500,-- per leerling (voor zowel de zware als de lichte ondersteuning).

Beheersmaatregel:

Voortdurend dient op basis van de informatie vanuit de schoolbesturen en vanuit het scenariomodel PO actualisatie plaats te vinden van deze leerlingaantallen. Door de bekostiging o.b.v. t-1 zal dan tijdig geanticipeerd worden op deze leerling ontwikkeling door bijstelling van de (meer)jarenbegroting. Het advies is dan ook dit punt regelmatig in de managementrapportage aan het bestuur terug te laten komen.

3. Aantal leerlingen speciaal basisonderwijs:

Binnen de meerjarenbegroting is duidelijk zichtbaar dat de afdracht aan het speciaal basisonderwijs een omvangrijk bedrag is. Binnen het toetsingskader is vastgesteld dat dit op termijn terug moet. Hierop is geanticipeerd binnen de meerjarenbegroting.

Een leerling op het speciaal basisonderwijs telt mee voor omvang van bekostiging voor de zware ondersteuning (€ 360 per leerling). De afdracht voor een leerling boven de 2% bedraagt op dit moment € 4.525 (dan vindt alleen betaling plaats van de ondersteuningsbekostiging).

Bij bekostiging op basis van groei (op dit moment ongeveer 5%) gaat het om een bedrag van € 8.318 (basis- en ondersteuningsbekostiging voor zowel personeel als materieel).

Beheersmaatregel:

Op basis van de kijkglazen, op basis van uitgifte van beschikkingen, op basis van periodieke overleg met het S(B)O en op basis van analyse van verwijzing per woonplaats/schoolbestuur kan een goed beeld gevormd worden van de omvang hiervan en kan dit leiden tot sturingsmaatregelen en daarmee bijstelling.

4. De verhouding tussen leerlingen basisonderwijs en speciaal basisonderwijs:

Als gevolg van de verhouding tussen leerlingen in het basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs zou scheefgroei kunnen zitten in de verhouding tussen in- en uitstroom en eventuele effecten die niet direct invloed hebben op de afname in het SBO. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verdichting van de problematiek bij de SBO-scholen.

Beheersmaatregel:

Op basis van de beheersmaatregelen onder punt 2 genoemd kan hier al een behoorlijk inzicht in verkregen worden. Het is goed dat de directeur van het SWV en de betreffende SB0-scholen de in- en uitstroom monitoren en zo nodig maatregelen nemen voor de toekomst.

5. Het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs:

Dit zorgt op basis van 1 oktober t-1 voor een rechtstreekse korting op de beschikkingen zoals deze door OCW worden uitgebracht.

Voor de peildatum vindt er bekostiging plaats vanuit het SWV van de basis- en ondersteuningsbekostiging voor zowel personeel als materieel.

Voor de ondersteuningsbekostiging is er sprake van bedragen tussen de € 9.100 en € 23.000 (van categorie laag naar categorie hoog).
Inclusief de basisbekostiging komt dit neer op bedragen tussen de € 12.600 en € 26.600.

In de begroting is rekening gehouden met een percentage van ongeveer 1,65% op basis van 1 oktober t-1 en een groei van 6,5% op de peildatum.

Beheersmaatregel:

Op grond van de TLV's die door het SWV worden afgegeven dient periodiek goed in beeld gebracht te worden op welke wijze de omvang hiervan zich ontwikkeld. De aantallen dienen door periodieke rapportages goed in beeld gebracht te worden. De omvang van bedragen per leerling zijn substantieel. De directeur van het samenwerkingsverband en de directeuren SO monitoren de verkregen informatie en nemen maatregelen, wat kan leiden tot nieuw beleid.

6. Inzet binnen de voorzieningen:

Binnen de meerjarenbegroting zijn de bedragen voor de inzet binnen de voorzieningen op een aantal onderdelen gehandhaafd. Voor de herbesteding is sprake van een afname gedurende de jaren.

Beheersmaatregel:

Binnen de meerjarenbegroting is dit onderwerp duidelijk zichtbaar gemaakt. Belangrijk aandachtspunt blijft wel de omvang van de kosten in verhouding tot de afname van het aantal leerlingen. De omvang van te ontwikkelen beleid (in kosten) met betrekking tot dit punt in relatie tot de afname van het aantal leerlingen kan hier een rol in spelen.

7. De omvang van de overhead- en organisatielasten:

Binnen de begroting is duidelijk rekening gehouden met de omvang van deze lasten. De omvang daarvan is ook uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Daarnaast is er toch wel sprake van een aantal vaste verplichting die ervoor zorg dragen dat in het licht van de ontwikkeling van het aantal leerlingen de overhead- en organisatielasten wat zwaarder kunnen gaan drukken op de begroting.

Beheersmaatregel:

Kritisch blijven kijken naar de omvang van deze lasten. Gezien de omvang zijn deze dan ook nog niet verlaagd in de meerjarenbegroting.

8. Inkomend en uitgaand grensverkeer:

Bij leerlingen komend van de regio buiten het SWV en op het speciaal basisonderwijs in de regio van het SWV zitten is sprake van inkomend grensverkeer. Leerlingen vanuit de regio die buiten de regio van het SWV op een SBO-school zitten is sprake van uitgaand grensverkeer.

Beheersmaatregel:

De directeur van het SWV monitort met de SB0-scholen in de regio het inkomende grensverkeer. Voor het uitgaande grensverkeer is het van belang op de hoogte te zijn van deze leerlingen en de daaraan verbonden verplichtingen. De directeur van het SWV is op de hoogte van het aantal leerlingen grensverkeer.

9. Onderwijs en zorg voor leerlingen:

Vanuit OCW waren reeds middelen toegekend in het kader van de compensatiemaatregel AWBZ. Een deel van deze middelen worden weer teruggedraaid als gevolg van de EMB-leerlingen en richtlijnen voorgeschreven door OCW. Het gaat om ongeveer halvering (van € 4 per leerling naar € 2 per leerling) van de beschikbare middelen zoals deze waren toegekend. In de begroting is deze last opgenomen en identiek aan de omvang van de toegekende baten. Het risico-effect met betrekking tot de meerjarenbegroting lijkt hierdoor beperkt, echter blijven er wel minder middelen beschikbaar voor overige inzet.

Beheersmaatregel:

In toenemende mate wordt verwezen naar de Gemeenten. Echter er zullen mogelijk nog aanvragen gaan komen. Het voorstel is dan in ieder geval de nog beschikbare ruimte te behouden en goed op de hoogte te zijn van de omvang daarvan in relatie tot de mogelijke aanvragen.

Weerstandsvermogen:

Binnen de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een weerstandsvermogen van 5%. Concreet betekent dit dat het weerstandsvermogen ongeveer een bedrag betreft van € 700.000.

Om te voorkomen dat bedragen al direct consequenties gaan hebben op de afdrachten aan de schoolbesturen is het zinvol een weerstandsvermogen te hebben van omvang die er voor zorg draagt dat de eerste mogelijke afwijkingen ten opzichte van de (meerjaren)begroting opgevangen kunnen worden. De beheersmaatregelen zijn verantwoordelijkheden voor alle schoolbesturen die deelnemen aan het SWV.

Om deze toch te kunnen onderbouwen zijn onderstaand een paar uitgangspunten vastgesteld:

1. Een afwijking van 1% van het leerlingaantal van de basisscholen;
2. Een afwijking van 3% van het leerlingaantal in het SBO ten opzichte van de geschetste teldatum;
3. Een toename van het aantal leerlingen speciaal onderwijs op de peildatum of deel ter compensatie van de teldatum 1 oktober t-1, anders dan de reeds toegepaste uitgangspunten;
4. Het minimaal 1 jaar langer kunnen doordraaien na opheffing van het SWV. Hierbij te denken aan de kosten voor inzet personeel, kantoorruimte, monitoring en overige contractuele verplichtingen.

Financiële consequenties:

Berekening elementen binnen weerstandsvermogen:			
Punt 1	270 lln.	€ 500,00	€ 135.000
Punt 2	22 lln.	€ 4.355,00	€ 100.000
Punt 3	15 lln.		€ 225.000
Punt 4			€ 240.000
			€ 700.000

Bovenstaande opzet geeft al duidelijk weer dat een weerstandsvermogen van 5% een behoorlijke basis vormt voor het kunnen opvangen van verplichtingen voordat een aanspraak gedaan zou moeten worden op middelen die aan de schoolbesturen worden verstrekt. In 2016 is rekening houdend met genoemd weerstandsvermogen besloten om de middelen boven de € 700.000 in te zetten voor uitbreiding van het personeelsbestand en innovatie.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan.

In deze rapportage, onderdeel van het jaarverslag, geef het toezichthoudend orgaan aan op welke wijze zij het bestuur ondersteunt en/of adviseert over de beleidsvraagstukken en de financiële problematiek

INHOUDSOPGAVE JAARREKENING

	Pag.
Jaarrekening:	
Grondslagen	46
Balans per 31 december 2016	50
Staat van baten en lasten 2016	51
Kasstroomoverzicht 2016	52
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	53
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	56
Niet uit balans blijkende verplichtingen	59
Overzicht verbonden partijen	59
WNT: Wet Normering Topinkomens	60
Overige gegevens:	
Bestemming van het resultaat	63
Gebeurtenissen na balansdatum	64
Controleverklaring	65
Bijlagen:	
Gegevens over de rechtspersoon	68

7. JAARREKENING

GRONDSLAGEN

Activiteiten
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs De Eem, statutair gevestigd te Amersfoort, ontvangt het geld voor de lichte en zware ondersteuning in het primair onderwijs in de regio Eemland. Samenwerkingsverband De Eem heeft in het ondersteuningsplan vastgelegd hoe ze het geld voor extra ondersteuning inzetten.

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld conform de geldende verslaggevingsregels zoals deze zijn opgenomen in Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Resultaten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Gehanteerde valuta
De in het jaarverslag opgenomen geldbedragen zijn opgenomen in euro's.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Bedragen vanaf 500 Euro worden geactiveerd.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

	%
ICT	20,00%
Meubilair	10,00%

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bestuur worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Algemene reserve
De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke gemaakte lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).
Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve vindt plaats op basis van een besluit van het bestuur. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte rederlijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op de activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Jubileumgratificatie
De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de cao dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, blijfkanspercentage en een uitkering bij 25- en 40- jarig jubileum conform de cao. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, de discontovoet bedraagt 2,5%.

Kortlopende schulden
De overlopende passiva betreffen nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten.

Rijksbijdragen
De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW/EZ-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies onder verrekeningsclausule) waar geen bestedingsplan aan ten grondslag ligt worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Geoormerkte subsidies waaraan een specifiek bestedingsdoel is gekoppeld, worden op basis van een bestedingsplan toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben.

Geoormerkte OCW/EZ-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) wordt ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Indien sprake is van lasten ten laste van Geoormerkte OCW/EZ-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ook de rijkssubsidies ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in dat jaar. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen
Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties met uitzondering van het Ministerie van OCW/EZ voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenlasten
Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op o.a. het inhuren van extra personeel, scholingskosten, bedrijfsgezondheidzorg.

Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op pensioengerechtigde leeftijd, salaris en dienstjaren. Deze toegezegde pensioenregeling is verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrage regeling. Voor de pensioenregeling worden op verplichte basis premies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdrage anders dan toekomstige premies. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien deze leiden tot een terugstorting of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

WNT model
Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het Samenwerkingsverband zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Afschrijvingen
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten
Rentebaten en rentelasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Resultaat
Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiele baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

GRONDSLAGEN VOOR HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.
De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

BALANS PER 31 DECEMBER 2016, VERGELIJKENDE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2015
(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

	31 december 2016		31 december 2015	
	EUR		EUR	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
ICT	33.900		35.817	
Inventaris en apparatuur	26.027		21.761	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**59.927**		**57.578**
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	37.088		348.008	
Liquide middelen	1.464.148		1.671.791	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**1.501.236**		**2.019.799**
TOTAAL ACTIVA		**1.561.163**		**2.077.377**

PASSIVA

	31 december 2016		31 december 2015	
	EUR		EUR	
VERMOGEN				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	700.000		1.420.298	
Bestemmingsreserve innovatiefonds	301.243		-	
		1.001.243		1.420.298
Voorzieningen				
Personeelsvoorzieningen		**12.613**		**12.357**
Kortlopende schulden				
Crediteuren	223.412		112.578	
Loonheffing en premies	66.664		40.492	
Pensioenpremies	11.040		9.011	
Overige kortlopende schulden	35.305		26.649	
Overlopende passiva	210.886		455.992	
		547.307		**644.722**
TOTAAL PASSIVA		**1.561.163**		**2.077.377**

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2016, VERGELIJKENDE CIJFERS 2015

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	EUR	EUR	EUR
Baten			
Rijksbijdragen	1.152.001	1.178.266	2.137.728
Overige overheidsbijdragen	395.033	-	231.390
Overige baten	499	-	-
Totaal baten	1.547.533	1.178.266	2.369.118
Lasten			
Personeelslasten	1.348.902	1.276.000	1.182.698
Afschrijvingen	13.431	10.000	9.655
Huisvestingslasten	59.206	41.000	37.822
Overige lasten	549.481	122.500	190.188
Totaal lasten	1.971.020	1.449.500	1.420.363
Saldo baten en lasten *	-423.487	-271.234	948.755
Financiële baten en lasten	4.432	-	5.627
Resultaat *	**-419.055**	**-271.234**	**954.382**

* (- is negatief)

Negatief resultaat versus inzet extra ondersteuning en innovatiebudget:
In de bestuursvergadering in september 2016 is formeel besloten een deel van het vermogen aan te wenden als innovatiebudget en inzet extra ondersteuning.
Uitgaande van een vermogen van ongeveer € 700.000 (zijnde 5% als weerstandsvermogen t.o.v. de totale baten) ging het om een bedrag van bijna € 382.000.
Dit besluit was niet opgenomen in de begroting voor het jaar 2016.
Feitelijk ging het om een inzet van € 95.000 voor inzet extra ondersteuning en € 287.000 voor innovatie.

Om de realisatie te vergelijken met de begroting en rekening te houden met de inzet van een deel van het vermogen is het van belang aan te geven welke uitgaven daadwerkelijk hebben plaatsgevonden in 2016.

De inzet extra ondersteuning is in 2016 gerealiseerd en ten laste van het beschikbaar gestelde budget innovatie is een bedrag van € 34.900 besteed in 2016.

Als bovenstaande bedragen onttrokken worden uit het resultaat van 2016 ontstaat er nog een negatief resultaat van € 280.326 ten opzichte van begroot € 271.234.

Overige lasten:
De afwijking realisatie overige lasten ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door de de besteding van de LEA-subsidie die opgenomen is onder de overige overheidsbijdragen.

KASSTROOMOVERZICHT 2016, VERGELIJKENDE CIJFERS 2015

	2016	2015
	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	-419.055	954.382
Veranderingen in vaste activa:		
- Afschrijvingen	13.431	9.655
- Mutaties voorzieningen	256	-1.407
	13.687	8.248
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	310.920	-158.613
- Kortlopende schulden	-97.415	-355.721
	213.505	-514.334
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-15.780	-15.912
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
	-15.780	-15.912
Mutatie liquide middelen	-207.643	432.384
Beginstand liquide middelen	1.671.791	1.239.427
Mutatie liquide middelen	-207.643	432.384
Eindstand liquide middelen	1.464.148	1.671.811

TOELICHTING OP DE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE BALANS

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
ICT	33.900	35.817
Meubilair	26.027	21.761
	59.927	57.578

Verloopoverzicht materiele vaste activa

	Aanschaf-waarde t/m 2015	Afschrij-vingen t/m 2015	Boek-waarde per 31-12-2015	Investe-ringen in 2016	Desinves-teringen in 2016	Afschrij-vingen in 2016	Aanschaf-waarde t/m 31-12-2016	Afschrij-vingen t/m 31-12-2016	Boek-waarde per 31-12-2016
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
ICT	46.015	10.198	35.817	8.320	-	10.237	54.335	20.435	33.900
Meubilair	26.720	4.959	21.761	7.460	-	3.194	34.180	8.153	26.027
Totaal	**72.735**	**15.157**	**57.578**	**15.780**	**-**	**13.431**	**88.515**	**28.588**	**59.927**

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

OC&W	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
OCW te vorderen subsidies	-	-
Overige vorderingen	22.716	180.725
Overlopende activa	14.372	167.283
	37.088	**348.008**

Uitsplitsing:	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Afdrachten SO Kon. Emmaschool 2014	-	151.010
Nog te ontvangen rente	4.651	5.847
Nog te ontv. Inkomend Grensverkeer schooljaar	7.506	15.613
Vordering belastingdienst Vpb	8.255	8.255
Overige vorderingen	2.304	
Totaal overige vorderingen	**22.716**	**180.725**

Project passend onderwijs in Praktijk, voorschotnota ondersteuning 2016	-	71.722
Project functioneringsprofiel, voorschotnota 2016	-	86.770
Vooruitbetaalde huurlasten	9.261	8.791
Overige vooruitbetaalde kosten	5.111	
Totaal overlopende activa	**14.372**	**167.283**

Liquide middelen	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Rabobank R/C NL39RABO0122844033	481.499	54.989
Rabobank spaarrekening NL42RABO1267741090	982.649	1.616.802
Totaal liquide middelen	**1.464.148**	**1.671.791**

PASSIVA

Eigen vermogen	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Algemene reserve	700.000	1.420.298
Bestemmingsreserve innovatiebudget	301.243	-
	1.001.243	**1.420.298**

Algemene reserves	Stand per 1-1-2016	Resultaat 2016	Overige mutaties	Stand per 31-12-2016
	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve	1.420.298	-720.298	-	700.000
Bestemmingsreserve innovatiebudget	-	301.243	-	301.243
Totaal algemene reserve	**1.420.298**	**-419.055**	**-**	**1.001.243**

Voorzieningen	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Personeelsvoorzieningen	12.613	12.357
	12.613	12.357

Personeelsvoorzieningen

	Stand per 1-1-2016	Dotatie 2016	Onttrekking 2016	Vrijval 2016	Stand per 31-12-2016	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Voorziening jubileum	12.357	1.235	979	-	12.613	-	12.613
Totaal	**12.357**	**1.235**	**979**	**-**	**12.613**	**-**	**12.613**

Kortlopende schulden	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Crediteuren	223.412	112.578
Loonheffing en premies	66.664	40.492
Pensioenpremies	11.040	9.011
Overige kortlopende schulden	35.305	26.649
Overlopende passiva	210.886	455.992
	547.307	**644.722**

	31-12-2016	31-12-2015
	EUR	EUR
Uitsplitsing:		
Loonheffing	60.762	37.341
Premies sociale verzekeringen	5.902	3.151
Totaal loonheffing en premies	**66.664**	**40.492**
Uitsplitsing:		
Netto salarissen	2.899	1.298
Vakantiegeld	32.406	25.351
Totaal overige kortlopende schulden	**35.305**	**26.649**

Uitsplitsing:		
Afdrachten aangesloten scholen	48.792	285.199
Nog te besteden LEA-middelen	27.367	-
Arrangementen afrekening	85.487	135.891
Af te dragen JRK-gelden	8.573	-
Nog af te dragen inzake grensverkeer	33.167	19.894
Accountantslasten	7.500	4.836
Overige	-	10.172
Totaal overlopende passiva	**210.886**	**455.992**

Verantwoording van subsidies - model G
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs de Eem

In 2016 zijn geen rijkssubsidies met verrekeningsclausule ontvangen en ook uit voorgaande jaren zijn er geen subsidies met verrekeningsclausule meer te verantwoorden.
In 2016 zijn geen G1 en G2 subsidies van toepasssing.

TOELICHTING OP DE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	EUR	EUR	EUR
Rijksbijdragen			
Lumpsum personeel, lichte ondersteuning	4.287.895	4.258.082	4.218.893
Lumpsum materieel, lichte ondersteuning	201.676	201.006	202.936
Schoolm. werk, lichte ondersteuning	58.248	63.369	68.232
Rijksbijdragen OCW - lichte ondersteuning	4.547.819	4.522.457	4.490.061
Lumpsum personeel, zware ondersteuning	9.014.710	8.915.231	4.008.764
Lumpsum materieel, zware ondersteuning	853.937	851.118	843.101
Overgang zware ondersteuning - verevening	-217.712	-263.232	-112.375
Rijksbijdragen OCW - zware ondersteuning	9.650.935	9.503.117	4.739.490
LGF overgangsbekostiging OCW	-	-	1.671.719
Overgangsbekostiging OCW	-	-	1.671.719
Vrijval implementatiesubsidie OCW	-	-	-
	-	-	-
Totaal Rijksbijdragen	14.198.754	14.025.574	10.901.270
Doorbetalingen rijksbijdrage SWV			
Impulsgelden basisonderwijs	-2.574.500	-2.566.615	-2.064.985
Afdrachten SBO o.b.v. t-1 personeel	-880.663	-882.907	-864.403
Afdrachten SBO peildatum personeel	-253.557	-301.268	-227.310
Grensverkeer uitgaand/inkomend	-101.267	-120.000	37.310
Projecten	-368.567	-320.000	-232.335
Ondersteuningstrajecten	-384.146	-385.000	-190.441
Expertise SMW	-46.514	-63.369	-46.514
Afdrachten SO obv t-1/ peildatum personeel	-4.976.692	-4.898.350	-2.098.580
Crisisplaatsing SO	-45.500	-180.000	5.300
Ondersteuningstrajecten SO	-136.537	-140.000	1.425
Afdrachten arrangementen	-1.999.639	-1.700.000	-1.786.006
Afdrachten BAO - LGF buiten SWV pers.		-	49.650
Herbesteding/trekkingsrecht AB personeel	-757.585	-761.458	-861.220
Herbesteding AB buiten SWV personeel		-	33.550
Afdrachten SBO-scholen t-1 /peildatum mat.	-71.307	-84.431	-95.520
Afdrachten SO obv t-1/ peildatum materieel	-450.279	-443.910	-423.463
	-13.046.753	-12.847.308	-8.763.542
Totaal Rijksbijdragen	**1.152.001**	**1.178.266**	**2.137.728**
Overige overheidsbijdragen			
Gemeentelijke bijdragen	395.033	-	231.390
Totaal overige overheidsbijdragen	**395.033**	**-**	**231.390**

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	EUR	EUR	EUR
Overige baten			
Arrangement Onderwijsondersteuning		-	-
Overige opbrengsten	499	-	-
Totaal overige baten	**499**	**-**	**-**
Totaal baten	**1.547.533**	**1.178.266**	**2.369.118**
Lasten			
Personeelslasten			
Brutolonen en salarissen	728.339	901.000	623.538
Sociale lasten	149.389	-	80.891
Pensioenpremies	85.569	-	65.800
Totaal lonen en salarissen	963.297	901.000	770.229
Inhuur secretariaat	23.293	-	40.612
Scholing	21.355	40.000	22.260
Verzorging personeel	11.175	10.000	8.873
Arbodienst	2.749	5.000	1.264
Dotatie onttrekking voorziening jubilea	256	-	2.198
Inhuur extern / vacatiegelden OPR	8.484	10.000	25.113
Alg. kosten / inhuur extern/procesbegeleiding	40.065	20.000	25.238
Inhuur onderwijsondersteuners		-	52.508
Expertiseteam	204.939	210.000	172.727
Schoolmaatschappelijk werk		-	-
Professionalisering scholen	81.893	80.000	89.515
Totaal overige personeelslasten	394.209	375.000	440.308
-/- uitkeringen vervangingsfonds/ UWV	-8.604	-	-27.839
Totaal uitkeringen	-8.604	-	-27.839
Totaal personele lasten	**1.348.902**	**1.276.000**	**1.182.698**

Gemiddeld aantal medewerkers
Ultimo 2016 waren bij het Samenwerkingsverband De Eem 16 medewerkers in dienst met een totale werktijdfactor van 12,86 (2015 gemiddeld 12 medewerkers en 10,05 WTF).

Afschrijvingen			
ICT	10.237	7.000	7.043
Meubilair	3.194	3.000	2.612
Totaal afschrijvingen	**13.431**	**10.000**	**9.655**
Huisvestingslasten			
Huur	47.975	36.000	34.870
Schoonmaakkosten	1.215	5.000	1.987
Overige huisvestingslasten	10.016	-	965
Totaal huisvestingslasten	59.206	41.000	37.822

Overige lasten	**Realisatie 2016**	**Begroting 2016**	**Realisatie 2015**
	EUR	EUR	EUR
Telefoon/fax	11.997	9.000	13.038
Porti- en transportkosten	157	2.000	562
Kopieerkosten	5.929	3.000	4.553
Kantoorartikelen	2.846	-	2.928
Abonnementen/contributies (ABB)	972	1.500	547
Vergaderkosten	11.458	9.000	6.322
Accountantskosten	9.541	7.500	7.500
Administratiekosten (extern)	37.815	30.000	22.504
Toets-/testmaterialen	43	4.000	31
Communicatie/ PR	25.152	35.000	79.873
Representatiekosten	1.265	1.500	1.103
Bestuurskosten	2.054	-	2.222
Onderhoud/verbruiksmateriaal hardwareICT	45.219	20.000	48.381
Afdracht aan scholen LEA-subsidie	200.000	-	-
Overige uitgaven tl.v. LEA subsidie	195.033	-	-
Overige uitgaven/onvoorzien	-	-	624
Totaal overige lasten	**549.481**	**122.500**	**190.188**

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	Realisatie 2015	**Begroting 2015**	**Realisatie 2014**
	EUR	EUR	EUR
Controle van de jaarrekening	7.988	7.500	7.500
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	1.553	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
	9.541	**7.500**	**7.500**

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de vereniging betrokken verbonden partijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).

Totaal Lasten	**1.971.020**	**1.449.500**	**1.420.363**
Saldo baten en lasten *	**-423.487**	**-271.234**	**948.755**
Financiële baten en lasten			
Rentebaten	4.651	-	5.847
Rentelasten	219	-	220
Totaal financiële baten en lasten *	**4.432**	**-**	**5.627**
Resultaat *	**-419.055**	**-271.234**	**954.382**
Netto resultaat *	**-419.055**	**-271.234**	**954.382**

* (- is negatief)

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Huurverplichting

Het Samenwerkingsverband primair onderwijs De Eem is met Roc beheer 3 B.V. (opvolger van 43e Sachwert Rendite Fonds Holland GmbH & Co. KG te Amsterdam) een huurverplichting voor het kantoorpand aan de Burgemeester De Beaufortweg 16 respectievelijk 18 te Leusden aangegaan. DTZ Zadelhoff te Utrecht voert namens Roc beheer 3 B.V. het beheer over het kantoorpand. Deze overeenkomst is aangegaan voor de duur van vijf jaar, ingaande op 1 november 2013 en lopende tot en met 31 oktober 2018. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege op 31 oktober 2018. De verplichting van de huur, inclusief de bijkomende servicekosten, bedraagt op jaarbasis 35.166 euro.

Verlofuren duurzame inzetbaarheid personeel

In de nieuwe cao is een mogelijkheid opgenomen verlofuren in het kader van duurzame inzetbaarheid van personeel of werktijdvermindering van senioren op te sparen. Voor opgespaarde rechten moet een voorziening worden gevormd mits de rechten op doorbetaalde afwezigheid in de toekomst kunnen worden opgenomen (in uren) of verzilverd (in geld). Bij Samenwerkingsverband de Eem is op dit moment geen sprake van rechten in de toekomst en als gevolg daarvan is geen voorziening opgenomen.

Vennootschapsbelasting

De Belastingdienst was van mening dat de entiteit vennootschapsbelastingplichtig is. Hiertegen is bezwaar aangetekend. In de jaarrekening is een vordering uit hoofde van vennootschapsbelasting opgenomen van € 8.255 (betroffen aanslagen te betalen vennootschapsbelasting, waarvan SWV de Eem van mening is dat deze ten onrechte aan de belastingdienst zijn betaald). Na balansdatum is gebleken dat SWV de Eem inderdaad niet vennootschapsbelasting plichtig is en heeft terugstorting plaatsgevonden van de eerste instantie betaalde bedragen.

WNT-verantwoording 2016 SWV PO De Eem

Per 1 januari 2016 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren (WNT) ingegaan.
Deze verantwoording is opgesteld op basis van deze regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor SWV PO De Eem is op basis van de nieuwe klassenindeling € 179.000. (2015 op basis van de regelgeving vanaf 1 januari 2013 € 165.901) Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het indivuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht / Raad van Commissarissen bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	**B.M. Gadella**
Functie(s)	Directeur
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Gewezen topfunctionaris	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	**179.000**
Bezoldiging	
Beloning	81.137
Belastbare onkostenvergoedingen	73
Beloningen betaalbaar op termijn	10.689
Subtotaal	*91.899*
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	**91.899**
Motivering indien overschrijding:	
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1
Bezoldiging 2015	
Beloning	78.886
Belastbare onkostenvergoedingen	220
Beloningen betaalbaar op termijn	10.967
Totaal bezoldiging 2015	**90.073**
Individueel WNT-maximum 2015	165.901

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	W. Kuipers	B.Sonnenberg	G.J. Zomer	E.C.J.M. Dekker	J. Reitsma
Functie(s)	Voorzitter	Lid bestuur	Lid bestuur	Lid bestuur	Lid bestuur
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 1/5	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum[8]	**26.850**	**17.900**	**17.900**	**17.900**	**17.900**
Bezoldiging					
Beloning	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Subtotaal	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Motivering indien overschrijding:					
Gegevens 2015					
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2015					
Beloning	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2015	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Individueel WNT-maximum 2015	24.885	16.590	16.590	16.590	16.590

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing in 2015 en 2016

bedragen x € 1	n.v.t.
Functie(s) gedurende dienstverband	n.v.t.
Omvang dienstverband (in fte)	0
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja/nee
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering	**75.000**
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	**-**
Totaal overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	**-**
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	**-**
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	**-**
Waarvan betaald in 2016	-
Motivering indien overschrijding:	

OVERIGE GEGEVENS

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Bestemming van het resultaat

	Resultaat 2016
	EUR
Algemene reserve (publiek)	-720.298
Bestemmingsreserve innovatiefonds	301.243
Totaal resultaat	-419.055

In de bestuursvergadering in september 2016 is besloten het deel boven de € 700.000 weerstandsvermogen te benuttten voor inzet extra ondersteuning en innovatie.
De inzet van de extra ondersteuning is gerealiseerd en de innovatie richt zich op de thema's meerbegaafdheid en nieuwkomers.
In 2016 is de eerste aanzet ontstaan tot innovatie (zie ook staat van baten en lasten) en vindt zijn voortgang in het kalenderjaar 2017.
Met behulp van resultaatbestemming is hiervoor een bestemmingsreserve ontstaan.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van belang zijn hier te melden.

C3 CONTROLEVERKLARING

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat twee pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat twee pagina's)

BIJLAGEN

D1 GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam:	Samenwerkingsverband Primair Onderwijs De Eem
Adres:	Burgemeester de Beaufortweg 16, 3833 AG Leusden
Telefoon:	033 - 760 11 91
E-mailadres:	info@swvdeeem.nl
Internetsite:	www.swvdeeem.nl
Bestuursnummer:	21446
Contactpersoon:	Mevr. B.M. Gadella
Telefoon:	033 - 760 11 91
E-mailadres:	b.gadella@swvdeeem.nl
BRIN-nummer:	PO2602